

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-naposan perit sor egyszer 20 Ft.
Minden kötetkezéskor 18 filler.

Nyomat: 4000 40 filler

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában,
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, március 2.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Protekció az Igazságnál.
- A reakciók veresége.
- Munkástelep Aradon.
- Egy nőgyelet és egy Don Juan.
- A megrendszabályozott Thália.
- A gyilkos milliomos.
- Eötvös Bálint bűnügye.
- Visontay Kálmán bűnpörel.
- A vesztőhely megvásárlása.
- A mérőleo alatt.
- Tárca: Egy rendőrtisztviselő tapasztalatai.

Protekció az Igazságnál.

Arad, március 1.

Az bizony igen-igen rég volt, a mikor elindult a Hamisság és elindult az Igazság. Ez csak a mese-időkben, a tündér-időszámítás első évszázadaiban lehetett. A Hamisság most is szokott utazni: eljön néha Bécsből Budapestre, aztán visszamegy, és azt mondja, hogy kiegyezési tárgyalásokat végzett. Hanem az igazság azóta elkényesedett. Nem megy az sehova. S azt is, aki elébe jön, jól megnézi, mielőtt szóba áll vele. Ha az ember ügyvéddel gardiroztatja magát, az még nem elég. Csip-csup vidéki fiskálisok, szürke akta-nyesők, a kikből nem néz ki több jogi tudomány, mint hogy költségeik megítélését kérik: bizony nem imponálnak a serpenyős, dali Istenaszonynak. Tekintély, név, nimbusz legyen, a melynek viselője elébe járul. A legjobb pedig, ha híres politikus. Ebben az országban, ahol mindenki a politikusokkal törődik, ahol minden: a népszerűség, a

vagyon, a tudás, a hódítás eszköze, a politikusoké, ahol a politikai hágesó nélkül nincs érvényesülés: ép csak az Igazságot hagyná érintetlenül a politikusoknak ez a nagy varázsa? Amíg a hétköznapi fiskálisok előterjesztéseit szinte álmos közönnyel hallgatja végig, a híres emberekhez mintha ezzel a kérdéssel fordulna: „Tehát miről is van szó, barátom? . . .”

Nem mi illetjük az Igazságot ezzel a részrehajlással, hanem maga az élet. Az aradi Justitia-templomban két, az időben egymáshoz közel eső ügyben volt ez látható. A Lamm-ügyben a rangja-veszélyeztetett főhadnagy ügyének képviselőjére lejött az ország első büntető-jogásza, Eivi Illés Károly; Visontay Kálmánnak ma letárgyalt ügyében pedig lejött Visontai Soma, akiről a tapintat okából nem akarjuk eldönteni, hogy kriminálistának-e híresebb, vagy politikusnak?

Jó lesz azonban, mielőtt az elmékedés folyója bennünket tovább vinne, egy pontnál kikötni. Még kell tudniillik jegyeznünk, hogy nem vagyunk hívei az ügyvédi vámsorompónak. Ez egy helyi fiskálisnak terve, aki azt mondja, hogy mint mindenben, az ügyvédi szolgálat igénybevételénél is a helyi ipart kell pártolni. A fővárosi és idegen ügyvédek előtt tehát vámsorompót kell lebecsátani. Ő nem. Szívükbe vannak zárva az ügyvédek érdekei; de ennyire nem megyünk azok szolgálatában. Ha valakinek minden áron az a meggyőződés, hogy Pesten külső kabátot szabnak neki, mint Aradon, az

ellen nem lehet tenni; annál kevésbé lehet utját állani annak, hogy valaki az igazságának, a vagyoni érdekének, vagy pláne a becsületének, személyes szabadságának védelmére olyas valakit választ, akit a hire, sikerei, tudása révén, okkal, vagy ok nélkül, a legaltalmasabbnak hisz. Azért az etiket-kérdésért, hogy a helyi jogászok ne legyenek megbántva, ő bizony nem kockáztathatja a bőrét.

Hanem . . . méltóztassanak elhinni, hogy nem olyan okvetetlenkedő hanem ez. Hanem abban a két esetben, amelyek a legutóbbiak közül a legjobbban felöltöttek, az a látszata volt a dolognak, mintha ezeknél a híres, előkelő ember tekintélyével akartak volna hatni a bíróságra. Egyikben se volt komplikált jogesetről, magasabb ügyvédi hivatásról szó. Hiszen Edvi Illés Károlynak, mint a magánvádoló képviselőjének — miután az ügyész nem ejtette el a vádat — szólnia se kellett az eszűdszéki tárgyaláson. A mai ügy pedig meglehetősen köznapi, gyakran előforduló becsület-ügy, amelyet a szereplői érdekessé tesznek ugyan, de amelynél az ügyvédi képviselőnek nincs, nem lehet olyan hivatása, amelynek betöltése egy Visontai Somát követelne. Hát nem lehet ilyenkor az érdekelt feleknél azt a rejtett gondolatot kiolvasni: „bizony, az a bíróságnak is másképp itél, ha egy Edvi Illés Károly áll előtte.” Vagy azt: „az igazság, igazság, de mégis nagyobb súlya van valaminek, ha azt a bíróságnak egy Visontai Soma ajkáról hallják.” S ha a mai ügyből talán azt is számításba vették, hogy Visontai Soma

Egy rendőrtisztviselő tapasztalatai.

A nőknek az állami életben való sikeres szereplése szolgáltatta azt a gondolatot, hogy őket az emberi jólét és közbiztonság terén is foglalkoztassák. Több német városban a rendőrségen női tisztviselőket is alkalmaznak. Az a szkepszis, amelylyel hivatásuk első napjaiban találkoztak ma már teljesen megszűnt. Bizalom és csodálkozás kíséri őket az új foglalkozási ágban. Különösen azt a káros befolyást hangoztatták, amelyet a nők a foglyokkal való érintkezése eredményez. Most már bebizonyosodott, hogy a nő ezen a téren alkalmasabb a férfinnál.

Érdekes feljegyzéseket találunk egy német folyóirat legutóbbi számában, amelyben Henriette Arendt, a stuttgarti rendőrtisztviselőnök vezetője számol be tapasztalatairól.

Négy év mult el azóta, hogy Arendt kisasszony a rendőrség kötelékébe lépett. Ez 1903 február 20-án történt. Eleinte szűk korlátok közé szorították a tevékenységét, később mindinkább nagyobbodott a működés köre.

Első sorban az a feladata, hogy a rendőri közegek által a kapitányságra szállított nőszemélyekkel foglalkozzék. Nemcsak azok tartoznak hatáskörébe, aki a börtönök lakói, de azok is, akiket csavargásért, foglalkozásihiányért állítanak elő a rendőrségen.

Szigoruan ügyel arra, hogy a rendőrök a tisztesség és erkölcs szabályai szerint bánjanak

a női bűnösökkel. Jelen van az orvosi vizsgálatoknál is és szükség esetén első segélyt nyújt az arra szoruló szenvedőknek. Eleinte csak egyedüli alkalmazottja volt a stuttgarti rendőrségnek, idővel asszisztensnőket rendeltek melléje, ma már sok kartársnője van. Hivatásuk annyira népszerű, hogy sok nő egyenesen náluk jelentkezik. Hozzájuk fordulnak helyükről hirtelen elbocsátott cselédleányok, vadházasságban élő nők a gyermekükkel, bukott leányok és így tovább. Szolgálati idejük valamikor délelőtt 7-11-ig, délután 4-6-ig és este 9-11 óráig tartott, ma már egész napon át teljesítenek szolgálatot.

Hivatásuk legfontosabb része az, hogy a női foglyokat megmentse a társadalom számára. Nem könnyű feladat ez, ha meggondoljuk, mennyire különböznek egymástól a gondozásukra bízott nőszemélyek. Arendt három nagy csoportba osztja őket. Az első és legkiterjedtebb számú csoportba tartoznak azok, akik szüleiktől örökölték a bűnbeesési hajlandóságot. Züllött emberek gyermekei és ama szerencsétlenek, akik a szülők vétkeiért bünhődnek. Ezek a számalomra méltó teremtségek családi tüzhely, szeretet, intő szó nélkül nevelkednek fel. Nincsen lelkiismeretük, sem hitük, csak bűnös szenvedélyeket ismernek. Koldusszegények, testileg és lelkileg satnyák, életüket rendszeren az országuton, vagy a toloncházban fejezik be.

Ebbe a csoportba tartoznak azok a nők is, akiket a nevelés hiánya, a lelket megfer-

tőző társas érintkezés, az alkohol élvezete sodorta a bűnbe.

A második csoportot azok alkotják, akik nemcsak önön könnyelműségük folytán vétkeztek, hanem a kegyetlen sorscsapások hozták olyan helyzetbe, hogy nem tudtak ellentálni a bűnnek. Ezeket a legkönnyebb visszatéríteni az erény útjára.

A legkisebb azoknak a száma — első pillanatra nem hinné az ember! — akik bár jónevelésben részesültek, sőt talán uri házakból is származtak, de a legelső kínálkozó alkalommal nem tudtak ellentálni a csábításnak. Ide a bukott lányokat kell sorolni. Sok közöttük a műveltelekü. Megkapó egy fiatal szoborszép amerikai leány költői vallomása, aki jómódu szülők gyermeke, de egy szerencsétlen pillanatban nem tudott ellentálni a kísértésnek és elbukott. Hozzá tartozói kitagadták és így fokozatosan süppedt alá a mocsárba. Fiatalon, huszonkétéves korában halt meg. Életével fizetett meg vétkes könnyelműségéért. A kezelő orvosa egy költeményt talált a szobájában, amelyet a szerencsétlen szépség maga írt: „Dal a hóról”. . . ez a címe a versnek és benne a szerzője a tiszta fehér hópehelyhez hasonlítja sorsát.

Miként a hó, én is szeplőtlen voltam.
Az égből lassan lassan szállottam alá
S most megcsalva élek elhagyottan.
A gyenge héra, emberek, csak tapossatok rá!

a közelmúltban az igazságügyi államtitkárság jelöltje volt, s talán ma se szűnt meg az lenni, a kiben tehát a bíró esetleg jövődől főlebbvalóját, előmenetelének esetleg egykori intézőjét tekinthetné: akkor igazán olybá tűnik föl a dolog, hogy protekciót keresnek az igazsághoz.

Pedig ennek a protekciónak az aradi bíróságoknál ez idő szerint nem lehet semminő eredménye. Hivatásukat átérző, kiváló tudású és függetlenségükre büszke férfiakból áll az aradi bírói kar. Régi időknek nyomaveszett bűneire visszagondolva, örömmel tekinthetünk a mai bírókra, akik nemcsak a hozzáférhetőség és a befolyásolhatóság gyanuja ellen vannak vértézve, de sokkal öntudatosabbak, sokkal inkább hívei a törvény szellemének, hogysen a tekintélyek nimbusza csak hajszálnyira is eltéríthetné őket egyenes utjoktól. És a bíróság álláspontját sem a Lamm-ügyben, sem ma nem érintette az a véletlen, hogy a tárgyaló teremben egy országos kriminálista van jelen s az ügyre csak annyi hatása volt, mintha az országos kriminalisták szerepét, érveinek körét valamelyik egészen ismeretlen nevű „vidéki kartárs” töltötte volna be. Az aradi bírók előtt a szürke helyi ügyvédek argumentumai csak úgy hangzanak, mintha azokat a hazai jogégbolt valamely Laborija fejti ki.

Ha így van, miért akkor a nem létező rémek ellen hadakozni, nyitott ajtókat döngetni, ártalmatlan veszedelmek előtt sáncot huzni? Nos, a dolog nincsen úgy. Nemrégiben olyan idők voltak, hogy körülbelül egyebünk se volt a bírói függetlenségénél. Az alkotmány is elbukott, de a bírói függetlenség ép maradt. Azért nem esett csorbája, mert évtizedeken át féltő tisztelettel vette körül mindenki. Ezt a bírói függetlenséget nemcsak attól kell féltetni, hogy a ragyogó tisztasága ne szenvedjen, hanem attól is, hogy mások homályosnak ne lássák. S miután valószínű, hogy a jövőben is lesznek az el-

Sokat harcoltam s kimerültem végre,
Tudtam kacagni és tombolni módfelett,
Kenyérért magamat dobtam cserébe,
S most sirva siratom testem és lelkemet.

Kétségbe nem lehet vonni, hogy néhány ilyen erkölcsi halottat meg lehetett volna menteni az élet számára, ha idejekorán segítenek rajtuk. A stuttgarti rendőr-kisasszony teljes odaadással szolgálja ezt az ügyet. Munkásságáról legszebben beszélnek a következő számadatok: Mostanáig 4266 női fogoly került a gondozásába. Közülük 800-et sikerült visszatérítenie a munkás, erkölcsös élet számára, 141 visszaköltözködött a tartózkodási helyére, 121-nek már tisztességes kenyérkeresete van, 548-at a javítóintézetbe küldtek. Arendt kisasszony kivitte, hogy bűnösei számára ideiglenes menedékhelyet létesítsenek. Egyetlenegy kétágyas szobában két év leforgása alatt 246 hajléktalan nő talált menedéket. Külön menedékhelyük van a bukott nőknek. Ez az intézet a múlt év decemberében létesült.

Ujabbán megint kibővült Arendtnek működési köre. Beosztottak hozzá számos tizen-nyolc évnél fiatalabb bűnöst azzal a megbízással, hogy kísérelje meg őket is a jó útra téríteni. Eddig is sok dolga akadt a foglyok gyermekeivel. Mostanáig körülbelül félezer gyermeket bíztak a gondjaira.

Ebből a vázlatos ismertetésből is kiviláglik, hogy ez az új női hivatás egyike a legeredményesebbeknek. Remélhetőleg nemsokára sok más város fogja követni Stuttgart példáját és számos nőt alkalmaznak majd a rendőrségen.

mondottakhoz hasonló esetek, talán megreked valahol az a settenkedő hit, hogy az ítélkező bírókra csakugyan hatással van a tekintélyek, a jogi és politikai nagyságok megjelenése, nimbusza. Hát ez ellen kell szembeszállni s megállapítani, hogy a mi bíróságunk magasan fölüláll ennek a gyöngeségnek. S jól esik arra gondolnunk, hogy ezt az országot előnt-heti a protekció, amelynek hullámai újra erősen dagadoznak, a bírói függetlenség mindig jól védett szigetként fog az árból kiemelkedni.

A reakciók veresége.

Leszavazták az Omgét.

(A képviselőház ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 1.

A t. honatyáknak nem fontos a házbajlás. Még olyan napon sem, mikor egy fontos indítvány van napirendre tűzve. Ma kell ugyan is szavazni Zakariás János indítványáról, mely tudvalevőleg a kormány álláspontját fejezi ki az Omgé ismert kérvényének dolgában, és a mely oda konkludál, hogy nem tartja megengedhetőnek, hogy a sajtószabadságot, alkotmányunknak legerősebb biztosítékát megnyirbálják.

Návay elnök, aki *Justh* helyett ma elnökölni fog, idegesen járkel a Ház folyosóján. Féltizenegy előtt öt perccel még vannak alig huszan.

Mikor pedig végre rászánja magát féltizenegykor, hogy az elnöki pódiumot elfoglalja, *Olay* Lajos haragosan odaszól az üres padso-rokból:

— Katalógust kérünk!

A liberális elemek elkomorodva látják a tátongó ürességet. Annál is inkább, mert 11 óra felé sürűbben jönnek a képviselők, de szemmel láthatólag az ugynevezett „feketék”, vagyis a reakciós áramlathoz szitók. De azért az Omgét mégis leszavazták.

Részletes tudósításunk:

(Nem pártolják.)

Elnök: Návay Lajos.

Az elnöki előterjesztések közt ott volt a beszámolás arról, hogy *Sáára* Gyula megválasztása óta már eltelt a törvényben előirt harminc nap s így végleg igazolták. Ma is érkezett több kérvény a Házhoz, köztük Csanádmegye felirata a papirosbuzával való visszaélés dolgában.

Ma felolvassák a vá'asz nélkül hagyott interpellációk jegyzékét is.

Ezután következett a szavazás az O. M. G. E. kérvénye és az e fölött folytatott vita folyamán beadott indítványok dolgában. A *kérvényi bizottság* a kérvényt egyszerűen ki akarta adni a kormánynak, *Zakariás* János ezzel szemben azt indítványozta, hogy a kormány mérlegelésére bízzák a kérvény jelentősége megítélését. *Mérey* Lajos és *Samassa* János a kérvényt *pártolól*ag akarták kiadni, *Bozóky* Árpád pedig a sajtószabadság megvédése dolgában *pótló* indítványt tett. Eszerint a szavazásnak egész csomó indítvány felett kellett döntenie.

(Fej nélkül.)

Az első szavazás alkalmával *Zakariás* János indítványát fogadták el s elvetették a kérvényi bizottságnak, *Mérey* Jánosnak és *Samassa* Jánosnak indítványát. Ezután az elnök szavazás alá bocsátotta *Bozóky* Árpádnak a sajtószabadság megvédése dolgában beadott indítványát. Az elnök fölvetette a kérdést, amire nagy zaj támadt:

— Elfogadjuk!

— Nem kell elfogadni!

— A tegnapi értekezleten kimondtuk, hogy *Bozóky* vonja vissza indítványát!

Ilyenfajta kiáltások hallatszottak, mire az elnök elrendelte a szavazást.

A Házban nagy lett a zavar, mert az elnök nem tudta a többséget konstatálni. Többen kapacitáltak *Bozóky*t, hogy vonja vissza indítványát, melyre már egyszer szavaztak is. *Bozóky* hajtott is a felszólításra:

— A kormány részéről — mondta — tegnap olyan kijelentések hangzottak el, hogy az ő indítványa fölösleges. Azt tehát visszavonja.

Buzáth Ferenc a házszabályokhoz kért szót. A szavazást már megkezdték — mondta *Buzáth* — be is fejezték, most csak az van hátra, hogy az elnök a határozatot hirdesse ki.

Ugron Gábor: Konstatálja, hogy a szavazás még nem fejeződött be és így *Bozóky*nak joga volt indítványát visszavonni.

Bródy Ernő: Kéri a Ház határozatképességének megállapítását.

Ugron Gábor: Erre nincs szükség, mert *Bozóky* már visszavonta indítványát és így határozathozatalra nincs ok. Itt csak arról lehet szó, hogy a Ház tanácskozó képes-e. Ehhez pedig kétség sem fér, mert többen vannak a Házban negyvennél.

Elnök: Hasonlóképen nyilatkozik. Ezzel a vita be is fejeződött.

(A honvédegyenruha.)

Ezután a kérvények 13. sorjegyékét tárgyalták.

Több vármegye kérvényének, melyben oly törvény megalkotását sürgetik, hogy a sorhajó szolgálatot kitöltött katonákat, ha erre rászorulnak, anyagi segélyben részesítsék, a bizottság azzal a javaslattal terjesztette elő, hogy pártolólágg adják ki az összkormánynak.

Ugron Gábor: Az összkormány kifejezés nem felel meg a közjognak. Kéri, használják a megfelelő kifejezést.

Több vármegye aziránt adott be kérvényt, hogy a honvédség magyar szabásu egyenruháját állítsák vissza. A bizottság kéri a kérvényeknek pártolólágg módon a honvédelmi miniszter kezéhez való kiadását.

Nagy György: Az átmeneti idő alatt lemondunk a katonai követelésekről, de jogaink megőrzéséről nem. Jogcsorbításnak tekinti a honvédegyenruhának a törvényhozás tudta nélkül való megváltoztatását is. A következő határozati javaslatot nyújtja be:

„A képviselőház utasítja a honvédelmi minisztert, hogy a magyar királyi honvédség magyar szabásu egyenruhájának további átalakítását *haladéktalanul szüntesse be*. A régi egyenruházatot záros határidő alatt, de még ez év folyamán állítsa vissza és erről a Háznak tegyen jelentést.”

Holló Lajos: Helyesli *Nagy* György intencióit, de az indítvány megtételének módjával nincsen kibékülve.

Ugron Gábor: Elfogadja *Nagy* indítványának azt a részét, hogy a honvédelmi minisztert utasítsák arra, hogy a honvédruhák átalakítására ne fordítson több pénzt. Egyebekben udvariassági kérdésnek nézi, hogy a miniszter távollétében határozzon-e a Ház egy vagy más indítvány dolgában.

Somsich Tivadar gróf: Elfogadja *Nagy* György indítványát.

Günther Antal: Elfogadja *Ugron* Gábornak azt az álláspontját, hogy a képviselőház a miniszter tudta nélkül is hozhat határozatot, de azt kéri, hogy legalább elvi jelentőségű kérdéseket ne tárgyaljanak a miniszter távollétében.

Farkasházy Zsigmond: Indítványozza, hogy halasszák el a határozathozatalt.

Bakonyi Samu: Indítványozza, hogy a Ház döntsön a kérdésben.

A Ház ezután elvetette *Nagy* György indítványát.

Hoitsy Pál: Ha elfogadjuk a kérvényi bizottság javaslatát, ezzel még nem esik el *Nagy* György indítványa!

Mukits Simon: Oszlja ezt a véleményt.

Elnök: A határozatot már kimondtam, vitának tehát itt nincs helye.

(Ami fölülleges.)

A hadügyi költségvetés további felemelése ellen is adtak be csomó kérvényt.

Samassa János: Kéri, adják ki a kérvényt pártolólágg a honvédelmi miniszternek.

Moskovicz Iván: Ez felesleges, mert a kormány ugy sem akar újabb katonai terheket az országra hárítani. Kéri, tegyék át a kérvényt csak egyszerűen a kormányhoz.

A Ház így is határozott.

(Elfogadtatik!)

Következtek az alkotmánybiztosítékokat sürgető kérvények. A kérvényi bizottság azt javasolja, utasítsák a kormányt, hogy záros határidő alatt intézze el.

A javaslatot elfogadták.

Elfogadták még a bizottság javaslatát Budapest főváros kérvénye ügyében, mely az udvartartást sürgeti.

Szünet után következett a katonák és polgárok viszonyáról beadott kérvények tárgyalása.

(Le az oldalfejjel!)

Szünet után Moskovicz Iván ismerteti a kérvények 17. sorjegyzékét. Több vármegye kérvényt nyújtott be a katonaságnak polgári szabályozása iránt. A bizottság indítványozza, hogy a jó egyetértés főtartása érdekében illetékes helyen lépések tétessenek.

Nagy György indítványozza, hogy a kérvények sürgős intézkedés végett adassanak ki a kormánynak. Főlemli a legutóbbi miskolci esetet, amikor egy katonatiszt két békés polgárt sebesített meg. Ez mind nem volna lehetséges, ha a katonákat eltiltanák az oldalfejjel viselésétől. A katonai becsület megvédésével akarják ezeket az eseteket fedezni. Pedig a legnagyobb oktalanság különbséget tenni a katonai és polgári becsület között. Katonai erénynek a hazaszeretet, az alkotmány tiszteletben tartását és a gyengék védelmét tartja, de nem a békés polgárok bántalmazását. A rossz nevelés teszi azt, hogy a közös hadsereg tisztjei a magyar nemzetet ellenségüknek tekintik. (Helyeslés.)

A Ház a bizottság indítványát fogadja el.

Az állami szolgálatban levő napidijas és szegődmenyes hivatalosok kinevezése tárgyában beérkezett kérvények mellett felszólal Zakariás János, aki helyteleníti, hogy a kiszolgált katonákat minden egyéb érdem nélkül az állások betöltésénél fölébe helyezték azoknak, akik 10-20 év óta szolgálnak kinevezés nélkül.

Délután 2 órakor Elnök fölfüggeszti a kérvények tárgyalását. A Ház régebbi határozata értelmében hétfőn formális ülést tart. Erdemleges tárgyalás legközelebb március 6-án lesz.

A megrendszabályozott Thália.

Egy színházi botrány utójátéka.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 1.

Még élénk emlékezetben áll olvasóink előtt a múlt év végén a kolozsvári új színházban lefolyt színházi botrány. A rendőrség letartóztatott az egyik első emeleti páholyban egy fiatal orvostanhallgatót, aki fütttyel zavarta az előadás menetét.

Az orvostanhallgató előbb nem akarta igazolni magát, majd a színház előcsarnokában előmutatta egyetemi igazoló-jegyét. A szolgálattevő Schiller Ede rendőrfogalmazó erre természetesen szabadon bocsátotta, — ekkor azonban az egyetemi hallgató hangosan kezdte követelni, hogy kísérjék a rendőrségre. A kiabálás zajára a nézőtér közönsége is a foyerbe tödült s az egyetemi hallgató néhány barátja körülvette a rendőrséget s az ifju medikust és csinos kis botrányt inscenált.

Erre aztán a rendőrtiszt kivont kardokkal szétoszlatta — többszöri sikertelen felszólítás után — a tömeget. A rendőrök azonban keztyűs kézzel dolgoztak, még csak könnyebb sérülés sem ért senkit. Következő nap az „Előre” című estilapban különös módon aposztrofálva jelent meg a színházi botrány tudósítása. Mindenért Janovics Jenő dr.-t, a színház direktorát vontta felelősségre a cikk írója s a közleményben olyan tényeket állított az igazgatóról, melyeket az sértőnek talált magára nézve. Becsületsértésért pörölte be a cikk szerzőjét. Storfer Adolf hírlapíró.

A tárgyalásra megidézett tanúk valamennyien hírlapírók és művésznők voltak. Mi sem természetesebb tehát, mint az, hogy a derék bohémeknek eszük ágában sem volt a tárgyaláson megjelenni, úgy, hogy a tárgyalási elnök a rendőrséget utasította, hogy Gerlaci Hermint, Berki Lilit, Hettyei Arankát és Richtzeit Artur hírlapírókat vezessék elő. Miután azonban a vádlott mindent beismert, a tanúkihallgatás fölöslegessé vált s az elnök épen telefonálni akart a rendőrségnek, mikor a teremben sűrű kereszttetűk között megjelent az elővezetettek kara.

A tárgyalás ezután igen derűs hangulatban folyt le s az egyik színésznő, Aczél Ilona a zaklatás fölött boszuságában így fakadt ki a bíróság ellen:

— Nem tartom jogosnak, hogy emberek itélkezzenek embertársaik felett.

A bepanaszolt újságíró természetesen elítélte a bíróság, még pedig alaposan: 140 korona pénzbírságra. Enyhítő körülményül az indoklás a vádlott „zsenge korát” említi. Kolozsvárott ma egyébről sem beszélnek, mint a tárgyalásról, amelyen Thália makacs papnőit így megrendszabályozta a szigorú bíró...

Egy nőegylet és egy Don Juan.

Érdekes árverés.

A lumpolás vége.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 1.

A hivatalos lap szürke rovatai között néha érdekes regényeket rejtenek magukban a száraz árverési hirdetések. Ilyen feljegyzésre méltó krónikája van a következő kis apróságoknak is, mely a hivatalos lap tegnapi számában jelent meg:

3994 ÁRVERÉS. 3—1

2204—1507. A nagyváradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az „Osztrák Magyar Bank” végrehajtónak a „Nagyváradi izraelita nőegylet” végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében, nagyváradi ingatlanára (29. sz. ház Ujvároson) — a budapesti kir. törvényszék 3900 - 1907. sz. végzésében elrendelt végrehajtási árverésnek foganatosítására határnapul 1907. évi május hó 17-ik napjának délelőtti 9 óráját a nagyváradi kir. törvényszék árverelő helyiségébe kitűzi.

Kiküldési ár 58000 kor., azonban az árverésre kített ingatlan szükség esetén ezen kiküldési áron alul nem fog eladatni.

Ennek az árverésnek érdekes története van. Huszonnégy évvel ezelőtt Signer Jakabné, a fentemlített ház az izr. nőegyletre testálta. A végrendeletnek volt azonban egy klauzulája, amely kikötötte, hogy a ház haszonélvezete holtáig az örökhagyó férjét illeti. A nőegylet annak rendje-módja szerint be is kebelezte a tulajdonjogot a maga javára.

Az öreg Signer Jakab pedig betegeskedett, köhögött, a hetvenen tul tipegő aggyastyan alaposan a végét járta. Ilyenformán a nőegylet nyugodtan tette meg az előkészületeket, hogy hamarosan elfoglalja az örökséget. Az öreg ur csak köhögött és várta a halált, mialatt javában csinálták az épület restaurálására vonatkozó terveket.

Azonban történt valami, egyenesen a csodával határos dolog. Az évek lassan-lassan tünnek, s amint rehang az idő, úgy gyógyult, sőt úgy kezdett fiatalodni a vén Signer. A nyolcvan esztendő csontok mintha visszanyerték volna rugalmasságukat, az öreg ur az operetből kikelt valóságos Saint Hypothese márkivá

alakult. Füttyörészve járt-kelt a korzón, kiöltözött mint valami hódító dandy, s rendes alakja lett... ismert alakja lett az éjszakai mulatóhelyeknek. Signer bácsi itt, Signer bácsi ott, kevés kümböb gavallér pezsgőztette egyidőben az orfeum-csillagokat. Lumpolt mint a golyajogász, s nyakra-főre csinálta nyolcvan esztendő fejjel a gavallér adósságokat. Bizony a házasságon törte a fejét, s hogy a terét valóra nem váltotta, csak azon mult, hogy ilyenformán kicsöppent volna a Zöldfa-utcai ház haszonélvezetéből, ami csinos összegre rugott. Hát csak udvarolgot az öreg ur tovább, s persze kisebb gondja is sokkal nagyobb volt annál, hogy a kötelessége szerint jó karban tartotta volna a házat, melynek jövedelmét élvezte.

A ház egyre rosszabb állapotba jutott, de a nőegylet nem vehette gondozásába a rogyadozó épületet. Sőt négy évvel ezelőtt az Osztrák-Magyar Bank árverést is kért az ingatlanra, mert az öreg nem fizette a kölcsön részleteit, ami a haszonélvezettel szemben szinte az ő kötelessége közé tartozott. Az árverést ki is tüzték, de a nőegylet közbelépett, s hogy az öreg ur alól végképp ki ne rántsák élete alkonyát a gyékényt, összes terheivel átvállalta a neki testált házat, s a kilencven esztendő Don Juannak 2000 korona évi apanaszt biztosított. A nőegylet rendkívül sokat költött, hogy a régi épületet jó karba hozza, s ma már nincs is arányban a ház jövedelme a ráfordított költségekkel. Ilyen körülmények közt az egylet elhatározta, hogy a házat eladja. Igen, de előállt a nagy akadály: az ingatlanra rá van táblázva az elidegenítési tilalom, tehát nem szabad eladni. Valamit mégis tenni kellett, s hogy a nőegylet az óriási terhekkal járó házat eladóvá tehesse, az Osztrák Magyar Bank által megkérte az ingatlanra a bírói árverést.

Igy került a szenzációs árverési hirdetés a hivatalos lap mai számába, de már a régi hajlék licitálásán nem lehet ott Singer, aki a mult esztendőben 96 éves korában az urnak ajánlotta a lelkét, szegény öreg bohém...

Munkástelep Aradon.

Beadvány a városhoz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 1.

Aradvárosához nemrégiben érdekes beadvány érkezett, amelyet Lantos Miksa aradi tanító és több ségákvárosi munkás nyújtottak be a törvényhatósági bizottsághoz. A beadvány azt célozza, hogy a város a kérvényező munkásoknak engedje át a ségai cigánytelep mögött elterülő teiket egy munkástelep céljaira. A ségai munkástelep nagy fontossággal bíró eszméjét Lantos Miksa tanító vetette fel, aki Ségákváros szegénysorsu lakosságának érdekében már több humánus intézmény megalkotása körül buzgólkodott.

A munkástelep megalkotása nemcsak a külváros lakosságának szociális érdeke lenne, hanem a város elérné azt is vele, hogy egy tökéletesen ha znavethetetlen közterületet beépítenék. A beadvány szövege egyébként az alábbi:

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Alulírottak részben ségákvárosi lakosok azon alázatos kérelemmel batorokunk a tekintetes törvényhatóság elé járulni, hogy a ségai ovoda mögött elterülő Aradváros tulajdonát képező, téglaverés által teljesen kihasznált hepehupás, gödrös, téglatormelékes földterületet házépítés céljaira részünkre ingyen adományozni, vagy esetleg a lehető legolcsóbb áron és kedvező fizetési feltételek mellett eladni kegyeskedjék.

Ezen földterület ma teljesen hasznavehetetlen, parlagon hever. A földterület ingyenes átengedését azon oknál fogva bátorkodunk kérni, mert a téglaverés folytán az agyagréteg teljesen felhasználtatott s az egész terület homokos és mélyen gödrös. Hogy házépítés céljaira alkalmassá lehessen tenni, a gödrök betemetése és az egész terület egy színvonalúvá tétele válik szükségessé, megmunkálása tetemes költséggel, fáradtsággal jár. E terület Aradvárosának már nagy jövedelmet hozott, míg jelenleg hasznavehetetlen és beépítés folytán a városnak terjedelmét növelné és adó címén jövedelmet is hozna.

Saját házukban lakván, módunk van állat-, különösen aprójószág tenyésztéssel foglalkozni. Ezeket pedig az aradi piacon értékesítenők. A parcellázásra kért föld a cigánytelep mögött terül el és Aradváros legfeljesebb helyén fekszik s így csakis a város által nyújtandó előnyök teszik lehetségessé és érdemessé a beépítést. A terület nagysága a létesítendő utcák leszámításával 20 katasztrális hold, amelyből 80 négyszögöl nagyságu háztelkek kerülnek ki.

E telkeket szegénysorsu emberek kapnák, különös tekintettel magyar munkások, ami által e nemzetiségi rész magyarosítása könnyebben válnék lehetségessé. E telep szerény, új házaival modernebb tenné ez elhanyagolt városrészt és ezek lakói a körülvevő népek erkölcsi érzékének fejlesztéséhez is nagy mértékben hozzájárulnának. Ismételtén vagyunk bátrak kérni a tek. törvényhatósági bizottságot, hogy méltányos kérésünket jóakarattal elintézni kegyeskedjék.

Lantos Miksa tanító és társai.

A tanács nemrégiben foglalkozott a beadvánnyal. *Varjassy* Lajos polgármester és *Löcs Rezső* gazdasági tanácsnok melegen pártolták az életrevaló tervet s a tanács a *kérelemnek helyt adott*. Együttal megbizta a mérnöki hivatalt, hogy a kijelölt területen helyszíni szemlét tartson s a gazdasági széket utasította, hogy kezdje meg a tárgyalásokat Lantos Miksával, a kérvényezők megbizottjával. A munkástelep kérdése már az e havi közgyűlésen kerül tárgyalásra.

A gyilkos milliomos.

Thaw Evelyne viszonyai.

Itélet előtt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 1.

A Thaw-pör legérdekesebb fejezete befejeződött. A bájos *Evelyne* kihallgatása *Jerome* ügyész által — mint a newyorki kábeltáviratok jelentik — véget ért. Az utolsó két kihallgatási nap Thawné nézve különösen kínos volt. Vidáman, frissen érkezett a tegnapi tárgyalásra, mert az öreg Thawné, a férjének az anyja, valamint Thaw nővére, aki egy angol arisztokratának a felesége, kibékültek vele. A két hölgy eleinte ellenséges hangulattal viselkedett *Evelyne* iránt, most azonban, látván az önfeláldozást, amit a férje megmentéséért tanusít, kegyeikbe fogadták a társadalom legalsó osztályából hozzájuk felemelkedett szép, fiatal leányt.

Valóban, Thawéknak ez az új rokona nem dicsekedhet sem hosszú sor össel, sem pedig atyjának számos millióival. Az angol lapok írják most, hogy a skótsországi Midlothian városkában jelentkeztek a szép *Nesbit* *Evelyne* rokonnai, akik még jól emlékeznek a kis leánykára. Sőt él még ott Thawné édesatyja is, egy szegény vasuti munkás, akinek a felesége, egyetlen leánykájával mintegy tíz éve vándorolt ki Amerikába.

A tegnapielőtti vallatáson *Evelyne* derült, reménytelen kérése csakhamar kegyelmevé és

kellemetlen, kínos érzésre változott. *Jerome* ügyész ugyanis egymásután sugdos a fülébe férfineveket és kérdegeti tőle, vajjon *nem volt-e azok viselőjével közelebbi, bizalmas viszonyban*. Az ügyész ezeket az adatokat egy színésznőtől kapta, aki *Whitenek* hosszú ideig kedvese volt és akit *Evelyne* üttött ki a nyeregből. *Evelyne* valamennyi névre határozott tagadással válaszol. Vagy nem is ismerte az illetőket, vagy pedig egyszer-kétszer találkozott velük a *White* kompaniájában.

Igen visszatartó jelenet az, amikor egy *Flint* és egy *Barrymore* nevű színész jelenik meg a törvényszék előtt és azt állítják, hogy *igen bizalmas viszonyban voltak* Thawnéval leánykorában. *Evelyne* azt válaszolja, hogy *Flint*et sohasem látta, *Barrymore*-val pedig egyszer találkozott *Whitenél*.

Tegnap azután egy furcsa tanura következett a sor, akit szembesítettek *Evelyne*vel. Ez a tanu a hírhedt *Hummel* ügyvéd, akihez *White* annak idején felment, hogy Thaw ellen valamilyen uton-módon indítson eljárást. Akkor felvitte *White* *Evelyne*t ehhez a *Hummel*hez és ravasz fondorlattal aláíratk vele egy vallomást, amelyet ő sohasem tett és amelyben Thawt azzal vádolták, hogy *Evelyne*t *bottal ütötte* és arra kényszerítette, hogy *kokaint vegyen be*. *Evelyne* később ezt a jegyzőkönyvet elégettette, de a ravasz *Hummel* akkor már másolatot vett föl a jegyzőkönyvről. Ezt a másolatot az ügyészhez juttatta, aki most bizonyítási anyagnak akarja felhasználni.

Hummel tanu megjelenése nem kis szenzációt keltett a teremben. Óriási fejű, csunya törpe, akinek a piszkos ügyeiről mindenki tud New-Yorkban. *Jerome* ügyész régi ismerőse neki. Most is folyamatban van ellene egy pör hamis tanuzásért.

Delmas védő energikusan tiltakozik ellene, hogy *Hummel* tanuként kihallgassák és annak a jegyzőkönyvnek a másolatát felhasználják, amelynek eredetijét *Evelyne* jelenlétében és az ő kívánságára elégettette. Hosszabb vita után, az elnök a védelemnek ad igazat és *Hummel*et elküldték, hogy tartsa magát a törvényszék rendelkezésére.

Ezután *Evelyne* naplójának a felolvasására kerül a sor. Ezt a naplót a fiatal leány akkor vezette, amikor New-Yerseyben, neve löntézetben volt, sokkal finomabb, erkölcsösebb és nyugodtabb környezetben, mint azelőtt és azután valaha. Ebből a naplóból egy nem közönséges, intelligens lélek megnyilatkozása olvasható ki és mindenre inkább vall ez az írás, mint romlott lélekre. Egy helyen ezt írta *Evelyne*:

„Akár ambíció, akár bolondság — de jó színésznő akarok lenni.”

Aztán leírja a kóristalányokat, ezelőtti társnőit: „sohasem volt idejük gondolkozni” — mondja róluk. De az új társnőiről, intézetbeli pajtásairól sem nyilatkozik sokkal kedvezőbben. „A legelőbből jó feleség és kitűnő anya válik talán, de sohasem lesz belőlük semmi.”

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi kereskedelmi nyugdíjgyűlés. A Hungaria kereskedelmi nyugdíjgyűlés (Magyar vas és összes kereskedelmi alkalmazottak, vas és fémipari tisztviselők nyugdíjgyűlése) aradi fiókja f. évi március 10-én, vasárnap délelőtt 11 órakor, az aradi kereskedelmi akadémia nagytermében tartja rendes közgyűlését. A közgyűlésre a fiókegyesület tagjait, ugyiszintén Aradváros összes kereskedőit és kereskedelmi alkalmazottait, valamint mindazokat, akik a kereskedelmi nyugdíjgyűlés iránt érdeklődnek, ezennel meghívjuk. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jelentés a fiókegyesület 1906. évi működéséről

és pénztári forgalmáról. 3. A kereskedelmi alkalmazottak és a kötelező nyugdíj-biztosítás. Előadás, tartja *Faragó Rezső*, a fiókegyesület titkára. 4. Tisztújítás. 5. Indítványok. *Kneffel* Lajos, elnök.

(*) Az ujszentannai kaszinó tisztújítása. Az ujszentannai kaszinó egyesület február hó 28-án tartotta tisztújító közgyűlését. Elnök lett *Faragó* István járási főszolgabíró, alelnök *Rauchbauer* Nándor nagybirtokos, igazgató *Eötvös* Mihály, jegyző *Hencz* Máttyás, pénztáros *Fogassy* László, könyvtáros *Molnár* Ödön. A választmány tagjai lettek: Aradi Márton, Bleizsfer János, Demkó Károly, Diószeghy József, Eberhard József, Kleindl József, Lulay Mihály, Princzinger Mihály és Stern Adolf.

A kiegyezés kudarca.

Nincs döntés.

Koronatanács előtt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 1.

A mint előre is látható volt, a kiegyezési tárgyalások ez ideig teljesen eredménytelenek. Ugy az osztrák, mint a magyar kormány görcsösen ragaszkodik álláspontjához s így egyelőre remény is alig van arra, hogy egységes véleményre jussanak.

A mai nap eseményeit bécsi tudósítónk telefon jelentése alapján a következőkben adjuk:

Formula kerestetik.

Bécs, március 1. A tegnapi nap látszólag csak a külsőségeké volt, pedig nagyon is lényeges dolgok történtek. Legfontosabb volt az osztrák miniszterelnök kihallgatása a királynál. Mikor *Wekerle* legutóbb Bécsben járt, ő felsége már közölte vele, hogy vagy megegyezést, vagy oly elodázást kíván, melynek nyomában nem jár sem osztrák, sem magyar kormányválság. *Wekerle* ezt közölte is *Beck* báróval és ma maga a király ismételte a saját óhaját az osztrák miniszterelnök előtt is.

Közvetlenül az osztrák miniszterelnök kihallgatása után találkozott *Beck* és *Wekerle* és estig tanácskoztak. Formailag azt határozták, amit már tegnap jelentettünk, hogy ma az összes reszortminiszterek és szakelődök összegyűlnek tanácskozássra és szükség esetén kikérik a korona véleményét is, de máris *érdemleges elhatározásra jutottak*.

Illetékes helyről kapott értesítés szerint megegyeztek abban, hogy a tárgyalások eredménytelensége esetén sem fognak szakítani és egyik kabinet sem fogja felvetni a kabinetkérdést, hanem *keresni fognak egy formulát, hogy a mostani állapotot a reciprocitás alapján fenntarthassák*. *Wekerle* jelezte is, hogy ő ez esetben fel fogja ujtani a Széll-féle formulát és ajánlta osztrák kollégájának, hogy majdan hasonló törvényt alkosson Ausztriában is.

Bécs, március 1. A ma összeülő közös kiegyezési konferencia munkarendje iránt a két miniszterelnök a következőkben egyezett meg:

Első tárgy a kiegyezés tartama, vagyis annak a kérdésnek eldöntése, hogy kötnék-e 1917-en túl terjedő megegyezést.

Ha a döntés úgy szólna, hogy nem, akkor az osztrákok a maguk részéről fontolóra veszik, vajjon nem veszik-e a tárgyalások folytatása előtt a korona közbenjárását igénybe és csak a nemleges elhatározás vagy a koronatanács megtartása után folytatják a tárgyalásokat.

Ha azonban a magyarok belemennek hosszabb lejáratu megegyezésbe, akkor tárgyalni fognak folytatolag az iránt, hogy mily előnyö-

ket lehetne az 1917. év után a magyar iparnak biztosítani, illetőleg milyen módot nyújtanának a magyar ipar fejlesztésére.

Ha viszont a korona közbenjöttével vagy a nélkül a rövid lejáratu szerződés mellett döntenek, akkor folytatólag foglalkoznak a bankszabadság és a valutakérdés rendezésével.

Az osztrákok a kvótakérdést is kapcsolatba akarják hozni a kiegyezéssel, de ebbe Wekerle nem akar belemenni. Szerinte ez teljesen különálló kérdés. Ellenben helyesnek és kívánatosnak tartja, hogy a fogyasztási adók kezelésének különválasztása és a magyar block kérdése is belevonassanak a tárgyalásokba. Ezekre, valamint a készpénzfizetések felvételére azonban csak utolsó sorban térnek át, ha egyébként a fentjelzett sorrendben akár a hosszú, akár a rövid lejáratu kiegyezés vagy szerződés iránt megállapodtak.

Utóljára marad — ha sehogy sem tudnak megegyezni — a reciprocitási formula megállapítása, vagyis a jelenlegi állapot törvényesítése a viszonyossági elv alapján.

Szerződés-e, vagy szövetség?

Bécs, március 1. Az osztrák miniszterelnökség palotájában ma délelőtt 10 órakor kezdtek meg a kiegyezés tárgyalásait, melyben résztvettek: Wekerle és Beck miniszterelnökök, Kossuth, Darányi miniszterek és Popovics, Sztéryni, Mezőssy Béla államtitkárok magyar részről, azután Koritovszky, Forscht, Derschatta és Auersperg osztrák miniszterek. A tanácskozást déli két óra táján megszakítják és valamennyien részt vesznek Beck Vladimir báró osztrák miniszterelnök ebédjén, amely után ismét folytatják az értekezletet estig. A tárgyalások során ma a *fogyasztási adók* kérdése volt előtérben. Holnap egész nap tanácskozni fognak a miniszterek. A magyar miniszterek holnap este visszautaznak Budapestre.

Bécs, március 1. Ma délelőtt 10 órakor Wekerle Sándor dr. magyar és Beck báró osztrák miniszterelnök, valamint a két állam közgazdasági miniszterei államtitkáraikkal, illetőleg osztályfőnökeikkel az osztrák miniszterelnökségi palotában közös értekezletre ültek össze, a melyen immár az egész kiegyezési anyagot tárgyalás alá veszik. A konferencia résztvevői ma délben az osztrák miniszterelnök és neje által adandó dejeunerre hivatalosak.

Bécs, márc. 1. A tanácskozásokat ma délelőtt 10 órakor folytatták a miniszterek. Délután félkettőkor félbeszakították és ebéd után ismét folytatták.

A tegnapi és mai tanácskozások két irányban folytak. Az egyiknek elvi jelentősége van és abban áll, hogy vám- és kereskedelmi *szerződés vagy pedig szövetség kötéssé-e és hogy a kiegyezés 1917-ig vagy hosszabb ideig szóljon*. A tárgyalások másik része szakkérdésekre vonatkozott és a szaktanácskozmányok anyagát ölelik föl. Ez utóbbiak kapcsán tegnap Wekerle Sándor és Koritowski osztrák pénzügyminiszter között a *bankszabadság kérdése* komoly megbeszélés tárgyát képezte.

Ma az a hír volt elterjedve, hogy az osztrák kormány merőben ragaszkodik álláspontjához és *hallani sem akar a vámszerződés formájáról*, vagy pedig 20 évnél kisebb lejáratu kiegyezésről. E hír szerint az ellentét a két miniszterelnök között már tegnap mutatkozott és ezért vált szükségessé, hogy Beck báró — félbeszakítva a Wekerlével való tanácskozást — kihallgatásra jelentkezék a királynál.

Azok, akik a helyzetet ismerik, tudni vélik, hogy a *mai tárgyaláson az ellentét teljesen kifejeződött*, úgy hogy holnap esetleg a *király intervenciója* válik szükségessé, amely-

nek formája egy közelebb összehívandó koronatanács lesz.

Beck hátrál.

Bécs, március 1. Oly körökben, amelyek úgy az osztrák, mint a magyar kormány álláspontját ismerik, meg vannak győződve arról, hogy az osztrák kormány a tegnapi és a ma délelőtti tárgyalások folyamán meglehetősen *hátrébe szorult* és hogy tényleg a királyhoz fog fordulni esetleg azért, hogy koronatanácsban intézzék a kiegyezés ügyét tovább. Ez azt jelenti, hogy az *osztrák kormány önmaga számára keres menedéket azáltal, hogy a felelőssé et részben elhárítja magától*. Ma olyannak látszik a helyzet, hogy a *hosszu lejáratu kiegyezés ügye jóformán elesett és a vámszövetségnek* kiindulási pontját elejtették a magyar kormány kívánságára.

A letárgyalandó anyag bőségére való tekintettel nagyon is érthető, hogy a mostani tárgyalások *nem* vezethetnek végleges eredményre, hanem azokat legközelebb folytatják. Azt az időt, amelyben a miniszterek újra tanácskozássra gyűlnek össze, a miniszterelnökök még a jelenlegi tárgyalások során kitűzik. Magyar részről azt óhajtják, hogy erre lehetőleg rövid határidőt tűzzenek ki és valószínű, hogy a tárgyalásokat a jövő héten Budapesten folytatják.

Bécs, március 1. A *N. F. Pr.* mai esti lapjában írja a függetlenségi párt hangulatáról:

A függetlenségi párt kebelében a *hosszu lejáratu kiegyezést már nem tartják föltétlenül keresztülvihetetlennek*. Altalánosságban azonban az a fölfogás, hogy ha a kiegyezés 1917-en tulmenő időre köttetik, akkor a kormánynak *fix megállapodásokat* kell létesítenie Magyarország gazdasági függetlenségének fokozatos keresztülvitelére, főleg az 1917-en tulmenő időszakra. A függetlenségi párt nagy részénél a közbenső vámsorompó föllállítását 1917-től fogva felette kedvezően fogadják. Mindamellet *kevés reményt fűznek a jelenlegi bécsi tárgyalások kimeneteléhez*.

Bécs, márc. 1. Ma délután 5 órakor az osztrák miniszterelnökségen a két miniszterelnök és a két állam közgazdasági miniszterei folytatták a tárgyalásokat. Abból, hogy a kormány a tárgyalásokba bevonta Popovics Sándor államtitkárt és az osztrák pénzügyminiszterium egyik osztályfőnökét, azt következtetik, hogy a *fogyasztási adókról* volt szó. A tárgyalás estig tartott s holnap a két miniszterelnök értekezést tart az eddigi eredmények összegezése céljából. A magyar miniszterek ma este Budapestre utaztak. Azt hiszik, hogy a jövő héten Budapesten fogják a tárgyalásokat folytatni. Wekerlét holnap kihallgatáson fogadja a király.

Ma este 8 órakor Wekerle Aehrenthal külügyminiszterrel tanácskozott.

SPORT.

+ **A tornaegylet közgyűlése.** Az Aradi Tornaegyesület 1906. évi XXVIII. rendes közgyűlését 1907. évi március hó 3-án délelőtt fél 11 órakor a városháza emeleti tanácstermében tartja meg, melyre az egyesület összes tagjai ezuton is tisztelettel meghívotnak. Aradon, 1907. évi március hó 3-án. **Urbán Iván**, elnök. **Nagy Sándor**, titkár-művezető. **Tárgysorozat:** 1. Elnöki megnyitó. 2. A választmányak az 1906. évről szóló jelentése. 3. Pénztári vagyoni kimutató az 1906. évről és a vagyoni mérleg előterjesztése. 4. A számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Az 1906. évi költségelőirányzat megállapítása

6. Tisztviselők: elnök, alelnök, titkár, művezető, ügyész, orvos, pénztáros, ellenőr, torna-és evezőszerzők, továbbá 40 rendes választmányi és öt pótválasztmányi tag, számvizsgáló-bizottsági elnök és két tag megválasztása. 7. Indítványok.

A vesztőhely megvásárlása.

A katonaság feltételei. — Mit terveznek az emlék helyén. — A város kötelessége. — Új emléket a vértanúknak!

Arad, március 1.

Lapunk egy minapi számában megemlékeztünk róla, hogy a vesztőhely környékét folytatólagosan parcellázzák, s ez alkalommal szinte önmagától ajánlkozik ama régi terv megvalósulása, amely oda irányul, hogy ezt a földet a város a hazafias kegyelet céljaira megszerezze.

A birtoktulajdonos **Biró Gizella** férjezett **Pokorny Richardné** — mint már a minap is említettük — elhatározta, hogy a még parcellázatlan területet is parcelláztatja, s ennek keresztülvitelével **Csepreghy Mihály** aradi mérnököt bízta meg. Munkatársunk ez alkalomból felkereste **Csepreghy Mihályt**, kitől a parcellázásra vonatkozólag a következő felvilágosítást kapta.

— Tény, hogy **Pokorny Richardné** megbízott a vesztőhely közvetlen közelében lévő földterület parcellázásával — szölt **Csepreghy** — s én már össze is gyűjtöttem minden szükséges adatot, amely e munkálathoz okvetlenül szükséges. Örömmel fogadtam ezt a megbízást már azért is, mert hiszen azon kevesek közé tartozom, akik tevékeny részt vettek a most is álló emlék létesítésében s a kegyhely megmentésében. Pedig ennek az emlékek a létesítése rendkívül nagy akadályokba ütközött s szinte hihetetlen, hogy sikerült legyőznünk azokat a nehézségeket, amelyet a bécsi hadügyminiszterium vaskalapossága, ellenszenve s akadékosága elénk halmozott. Az emlék felállítása ugyanis ott, ahol ma hirdeti az utókor háláját — *szabályokba ütközött*. Bele esik az aradi vár rajonjába, amelyen belől katonai várvédelmi szabályok értelmében semminemű olyan építmény nem emelhető, amely az ellenségnek biztos támpontul szolgálhat esetleges támadások alkalmával. Hosszas alkudozás után végre mégis csak megengedte a hadügyi kormány az emlékmű felállítását, de csak oly feltétellel, hogy szükség esetén *48 órán belül okvetlenül lehordandó*, mert ellenkező esetben a várparancsnokság *széllöveti*. De nem elégedett meg tisztán ezzel a meghagyással, hanem írást is vett róla s ezt az írást hárman irtuk alá: **Barabás Béla**, **Keresztes Gyula** és én. Mi tehát formaliter elvállaltuk a felelősséget azért, hogy szükség esetén lehordatjuk az emlékművet. Jól emlékszem, mennyire rám támadt **Barabás Béla**, aki csak az én kapacitálásomra írta alá az okmányt. Hogy így-ugy, milyen hazafiatlanság volt belemenni ebbe a feltételbe. Megnyugtattam, hogy mielőtt a katonaság a tizenhárom vértanu emlékére ágyuzna, alaposan meggondolja a dolgát az a várparancsnok, mert Arad népe mint egy ember támadna fel ez esetben s aligha szét nem szedné az aradi várat.

Ami pedig a parcellázást illeti, mint már említettem, ahoz minden előkészület megvan s úgy tervezem, hogy a 81 □-ölnyi területű emlékmű körül mintegy két holdnyi terület maradjon szabadon egy létesítendő park céljára. Ezt a két holdnyi területet 3000 koronáért engedné át **Pokornyé**, s ez összeg egy,

• két holdnyi területre bekebelezendő kölcsön alakiában lenne megszerzendő. Az a 6336 korona 17 fillér pedig, a mely begyűlt, egy kis őrházacska felépítésére lenne fordítandó, a melyben valamelyik negyvennyolcas honvéd árulgatná a vesztőhelyre vonatkozó emléktárgyakat s a befolyó jövedelemből az emlékmű fentartását biztosítanák.

* Csepreghy Mihály fennebb előadott tervével több tekintetben nem lehetünk egy véleményen. Először is nem helyeselhetjük az őrház felállításának tervét, a melynek az emlékmű mellett nem igen sok értelme van. Sokkal célszerűbbnek véljük, ha a mostani egyszerű granit emlék helyett a befolyt összegből egy művészesebb emléket állítanának fel. Szintúgy nem helyeselhető a szentelt hantoknak kölcsönrel való megterhelése sem. Amennyiben a régebbi gyűjtés eredménye nem fedezné a telek és az emlékmű költségeit, Arad városára hárul az a feladat, hogy a hiányzó néhány ezer koronát pótolja. Egy olyan hatalmas költségvetés keretében, mint a milyen Arad városé, könnyen beilleszthető lenne ez a csekélység, amit szíves örömmel szavazna meg a közgyűlés is.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: Budapesten, vígjáték. Ujházi Ede vendégfőléptével. (Bérlés B.)
Vasárnap: Délután: Tolvaj, színmű. Este: A vén bakkancsos és fia a huszár, népszínmű. Ujházi Ede vendégfőléptével. (Bérlés C.)
Hétfő: A velencei kalmár, színmű. Ujházi Ede vendégfőléptével. (Bérlés C.)

Ujházi Ede vendégjátéka.

Ünnep napjai vannak az aradi színháznak. Ujházy Ede, a legnagyobb magyar színművész jött el ismét hozzánk, hogy páratlan művészetével elragadtassa bámulóit. A színház nézőterének külső képén is meglátszott, hogy Ujházy minden vendégszereplés eseményzámba megy, minden talpalatnyi helyet, még az orkesztert is elfoglalta a közönség. A Mester pedig, az ő hálás publikumának a művészet valóságos kristályozott gyöngyszemeivel kedveskedett.

A miniszter előszobájában Knabe Farkas Jeremiásnak, a 49 éven át dijnokoskodó szegény öreg embernek klasszikus tökéletességgel megrajzolt alakját mutatta be Ujházy az ő páratlan művészetével.

A színjátszásnak legmagassabb tükélye az, amit ebben a szerepben produkál. Az öreg ember gyermekes csacsakaságától, naiv örömetől az öreg ember lemondó csalódásáig annyi nüansz van a játékában, hogy leírni képesség, látni, hallani kell, aztán ünnepegni, míg ő maga meg nem unja az ünnepeletést. A közönség teiszése, elragadtatása és szeretete olyan tapsokban, éljenzésekben nyilvánult meg, melyhez hasonlót, keveset hallottak a színház vén falai.

Vahot Imre naiv meséjü Országgyűlési szállásának Burmannját, egy pozsonyi német spiszburgert játszotta Ujházy. Ezért a szerepért, természetesen Ujházy előadásában, mesteri mű ez a darab és aki Ujházyt Burmann szerepében látta, feledhetetlen emlékekkel távozott a színházból.

H. G.

* Az Ujházy-esték elseje ma zajlott le. A mai kettős szerepén kívül a mester még három alakítást hoz színre. Holnap: Budapesten című kitűnő bohózatban, holnapután vasárnap este: Vén bakkancsos és fia a huszár című népszínműben, míg hétfőn bucsufelléptével a Velencei kalmár Schylok szerepében lép fel.

* A tolvaj — mérsékelt helyarákkal. Bernstein szenzációs színműve: A tolvaj diadalmasan járta be a világ összes színpadjait. Aradon is óriási sikert aratott. A színház igazgatósága kiváló előzékenysége folytán a vasárnap délutáni közönségnek is alkalma lesz megismerni a francia drámaíródalomnak ezt a gyöngyét. Holnapután, vasárnap délután kerül színre — mérsékelt helyarákkal s ugyanazzal a szereposztással, mint az esti előadásokon.

* Déryné ifiasszony. Jövő héten, szerdán, mutatja be az aradi színtársulat Herczeg Ferenc legújabb színpadi alkotását: Déryné ifi asszonyt. Herczeg Ferenc kétségtelenül első helyen áll a nagy színpadi írók díszes sorában. Déryné ifiasszony egész korrajz, amely a múlt század első felének magyar színművészetét hozza közel a lelkünkhöz. A vigszínházi bemutató nagy és maradandó siker jegyében zajlott le. Aradon is a legnagyobb gondossággal készítik elő a bemutatót, melynek középpontjában Novák Irén ragyogó művészete áll.

HIREK.

Nyolcvan krajcárért.

Arad, március 1.

• Az eset a következő:

Páger Károly közrendőr tegnap este nyolc órakor bevonult a szolgálatból a városházára. Újfélkor ismét szolgálatba kellett volna állania, de ekkor már nem találták a laktanyában. Nem is jelentkezett, csak reggel s akkor is polgári ruhában. Be ment *Moldován* Odón hadnagyhoz, kinél éppen bent volt *Sarlot* Domokos főkapitány is. A közrendőr itt bejelentette, hogy nem hajlandó tovább szolgálni. Hogy miért, nem okolta meg. A főkapitány jelentést tett az esetről a polgármesternek s egyben áttevte az ügyet *hivatalos hatalommal való visszaélés* címén a büntető osztályhoz. *Green* Nándor tb. főkapitány kihallgatta a közrendőrt, aki tette okául azt hozta fel, hogy keresetéből nem tud megélni s anyagi gondjai feldúlták családi boldogságát is. *Green* Nándor a nyomozás befejeztével *letartóztatotta* a rendőrt, akit rögtön át is kísérték a járásbíróshoz. Itt azután az ügyészi megbízott indítványára szabdlábra helyezték a szegény embert, mert „büntetése előreláthatólag nem lesz súlyos.”

Ez a száraz tényállás. A közrendőr nyolc batost kap naponta. Nyomorog. A családját alig látja. Ha látja, a gondok borja felhőt von közé és az övéi közé. Családi boldogság? Minek az egy közrendőrnek? Nyolc hatosért elég élvezet a 72 órás szolgálat. És ha netalán a sorsát javítani vágyó ember megfelelkezik magáról: *letartóztatják*, megbüntetik. Muszáj szolgálni.

Az aradi rendőrség bírálatában az aradi sajtó mindig megtartotta a teljes objektivitást. De ezután az eset után nem lehet tárgyilagosan beszélni. Ha a rendőrség a maga alkalmazottaival szemben valósággal kiáltó jogtalanságot követ el, ha ilyen eset előfordulhat: akkor a szegény haragjával kell a tárgyhoz szólni.

Hogy már az is szégyenteljes állapot, ha a város alkalmazottai nyomorogni kénytelenek: azt mindenki belátja. De hogy hivatalos hatalommal való visszaélésnek minősítsék egy elkeseredett ember mulasztását, ez már valóságos lázítás. Lázítás, mert ezzel a bánásmóddal odakergetik az éhes embereket az alá a vörös lobogó alá, amely éppen a rendőrséggel nem került eddig más érintkezésbe, mint amit ökölrel és fegyveraggyal szokás elvégezni.

Sarlot főkapitány ur, intézkedést! A rendőrség lázít!

— Március. A vagonok százai még ontják a tüzfát, az irtott erdők gazdagságát, mintha most kezdődne a téli dermedés. Főnt a firmamentomon ónos hófelhő uszkál s a kályhákban vígan lobog a láng. Itt-ott a falusi házak ereszen jégcsapok fityognak s szekér dőcög a befagyott folyón. Ez még a tél. De ma már megérkezett a diadalmas, az erős, az ifjú Március és mintha magával hozta volna az ibolyaillatot, a tavasz megejtő hangulatát. A hosszú nagyon is hosszú és viszontagságos tél után bizó reménykedéssel várjuk a természet ujeletre fakadását, amelyet ez előtt ujjongó rimekben énekeltek meg a tavasz alkalmi költői. Isten tudja, régebben minden ujságíró a tarsolyában hordta azt a botot, amivel a tavaszi verseket dorongolta le. Ma már megjuhászodtak a sok guny folytán a verselők s úgy látszik, kezdik hinni, hogy nélkülök is, természettudományos alapon is meg lehet állapítani az időszakok változását. S hogy a tavaszi versek irmagja így kiveszett, annál bensőbb örömmel üdvözöljük a fiatal Márciust, amelynek hangulatát a költemények nélkül zavartalanul élvezheti az emberiség.

— Az aradi sorozás első napja. Ma reggel nyolc órakor kezdődött meg Aradon a sorozás. A mai napon az első korosztálybeli, 1886-ban született hadkötelesek állottak a sorozó bizottság elé. Délután öt órakor fejezték be a sorozást s ezután a besorozott újoncokat megeskedtettk. Az első napon 250 állításköteles közül mindössze 83 vált be. Holnap folytatják a még hátralevő első korosztálybeliek sorozását s azután a második korosztálybeliekre kerül a sor. A sorozó-bizottság polgári elnöke *Varjassy* Lajos polgármester, helyettes elnöke *Kádas* Kálmán főjegyző, orvosa *Tisch* Mór dr városi tb főorvos, előadója *Nagy* Ottokár tb. tanácsnok, tagjai *Blaskovics* Antal, *Domonkos* Lajos, *Mittner* József törvényhatósági bizottsági tagok. A bizottság katonatagjai: *Floeanu* Dénes cs. és kir. őrnagy, *Halász* Árpád dr. ezredorvos, *Hauser* Henrik honvédszázados, *Szerb* Miron cs. és kir. főhadnagy, *Winkler* honvédfőhadnagy.

— A vízvezeték megváltása. Az aradi víz-művek megváltása ügyében kiküldött bizottság elnöke, *Heinrich* Sándor ma meghívót bocsátott szét, amelyben a bizottság tagjait egy, e tárgyban tartandó gyűlésre hívja meg. A gyűlés e hó 18 ikán délután 3 órakor lesz a városháza kistermében.

— Uj pártalakulás. Budapest-ről táviratozzák: Ma éjjel föltűnő plakátokat függesztettek ki a következő szöveggel:

Szükséges-e új ellenzéki pártalakulás és egy újabb koalíció?

Ezt a kérdést vetem föl a nagyközönség és az illetékes körök előtt. A magam részéről a felelet határozott igen. Ezzel a véleményemmel nem állok egyedül. Sokan vagyunk, akik nemcsak szóval, hanem tettel és pedig új párt szervezésével akarjuk és be fogjuk bizonyítani az új pártalakulás üdvös voltát. Mindazokat, akik szükségesnek tartják a pártalakulást vagy érdeklődnek az új törekvések iránt, ezennel tisztelettel meghívom az új pártalakulás céljából tartandó nyilvános előértekezletre, amely március 31-én délelőtt 11 órakor lesz a Royal-szálló fehértermében a következő tárgysorozattal: 1. Uj pártalakulás és új koalíció. 2. Megbízás a pártprogram kidolgozására. 3. Szervezőbizottság alakítása. Elérkezett már az ideje, hogy véget vessünk a mostani kormányának a 67 és 48 számokkal való visszaélésének és e mögött rejülő, minden őszinteséget nélkülöző szemfényvesztő politikájának. — Követeljük tehát, hogy gazdasági és politikai viszonyunkat Ausztriához ne a marsruta kötött osztályparlamentja, hanem az általános választói jog alapján álló hatalmas és szabad népparlament intézze el. A szervezők nevében *Szerdahelyi* Henrik dr.

A szervezők hír szerint *Eötvös* Károlyt fogják az új pártprogram kidolgozására fölkérni.

— **Duse Braziliába megy.** Rómából jelentik, hogy *Ermete Novelli* impresszáriól, akik a nagy olasz színművészettel bejárták Mexikót és Havannát s ott fényes üzleteket csináltak, a minap szerződést kötöttek *Duse Eleonorával* egy Braziliában tartandó művészi körútra. A hírneves művész az évi június és július hónapokban fog vendégszerepelni Brazília nagyobb városaiban.

— **A Back-malom ismét dolgozik.** Szegedről táviratozzák: Megirtuk, hogy a *Back Bernát* fia cég szegedi gőzmalma a vagonhiány miatt kénytelen volt beszüntetni az üzemét, mivel a lisztet elszállítani nem tudták s a gőzmalom raktárai teljesen megteltek, az üzemből nagyfokú torlódás állott be. A malom vezetősége ez okból felhagyott az őrléssel, mely naponként huszonnégy vagon lisztet állít elő s elbocsájtott kétszázhetven malommunkást. Ma fordulat történt. *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter a hozzá intézett távirati megkeresésre intézkedett, hogy a malom üzeméhez elegendő vagon bocsáttassék rendelkezésére. Ez lehetővé teszi, hogy a Back-malom hétfőn ismét megkezdhesse rövid időre félbeszakított munkáját.

— **Ehunyt iró.** Budapesti tudósítónk táviratozza: *Koltai* Virgil dr. ismert író, a Budapesti Kereskedelmi Akadémia tanára tegnap életének 50-ik évében Budapesten elhunyt.

— **Egy ujszentannai üzlet 100 éves jubileuma.** Szép ünnepély folyt le a napokban Ujszentannán. A község egyik köztisztviselőjénél álló kereskedője, idős *Werner* Adolf ünnepelte 76-ik születése napját s egyúttal üzletének száz éves fennállását. A jubiláló kereskedő már 50 év óta elnöke az ujszentannai izraelita hitközségnek s ott, valamint a társadalmi életben élénk működést fejt ki. A hármass jubileum alkalmával, úgy a megyéből, mint a fővárosból sokan üdvözölték a kedvelt kereskedőt.

— **A véres országból.** Oroszországban, úgy látszik, ismét kezdődik a régi állapot. Legalább erről tanuskodnak alábbi távirataink:

Pétervár, március 1. Mult hó 26-án este egy itteni bérkaszárnyában bomba- és revolverraktárt fedeztek fel. Egy kis fiú revolverrel játszadozott az utcán és amikor kérdőre vonták, kitűnt, hogy azt egy a szóban lévő bérház emeletén lévő kamrában találta. Az a rendőr, aki a fiúcskát vallatta, a központtól azonnal segítséget kért és a rendőrség körülvette a bérkaszárnyát, melyben 150 kisebb lakás volt és ezekben többnyire gyári munkások laktak. Miután a házat alaposan átkutatták, egy kamrában két ládát találtak-revolverekkel és töltényekkel, továbbá három bombát, melyek közül az egyik nem volt megtöltve. A házkutatás a hajnali órákig tartott. Ötven embert letartóztattak. **Kiev.** Az egyetemet bezárták, mert a diákok a tanári kar határozata ellenére gyűlést tartottak. **Páris.** A rendőrfőnökség egyik közleménye szerint *Reymond* francia mérnök, a párisi rendőrfőnök veje, akit legutóbb Oroszországban egy merénylő megsebesített, sebeibe belehalt. **Krasnojarszk,** (Jeniszejszk kormányzóság.) *Kozlovski* helyőrségi parancsnok meggyilkolásáról a következő részleteket jelentik: *Kozlovski* barátaival sétált és ezeknek az uton egy fenyegető levelet mutatott, melyben azt közlik vele, hogy 5 órakor délután meg fogják ölni. Elővette az óráját és nevetve mondta egyik barátjának:

— Lám 5 óra van és én még mindig élek!

Mikor azonban *Kozlovski* 6 óra körül egyedül visszatért lakóházába, az uton egy ember

rákiáltott, hogy álljon meg és ugyanabban a pillanatban három lövés történt. *Kozlovski* azonnal *holtan rogyott össze.* A közönség minden irányban menekült a helyszínéről. A gyilkosok egyik közeli ház udvarán át elmenekültek.

— **Pályázat munkanélküli kereskedelmi alkamazottak részére.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara a következő pályázati hirdetményt bocsájtja ki:

A *Hirschl* Zsigmond és veje szül. *Steinitzer* Regina által 1848. március 15-ikének emlékére tett és munkanélküli, szűkölködő kereskedelmi alkalmazottaknak (könyvvezetők, irodavezetők, bolti segédek) segélyezésére szánt ezer koronás alapítvány ez ideig kamatai az alólírott kereskedelmi és iparkamara elnöksége által f. hó 14-én fognak odaítélteni az arra érdemes, valóban gyámolításra szoruló folyamodónak. Felhívjuk ennél fogva mindazok, akik ezen segély elnyerésére igényjogosultsággal bírnak, hogy megfelelő igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a kereskedelmi és iparkamara titkári hivatalában f. hó 12-én délután 5 óráig nyújtsák be. Aradon, 1907. március hó 1-én. Az aradi kereskedelmi és iparkamara elnöksége.

— **Sulyos fenyegetés.** Egy vidéki mezőgazdasági szeszgyárban történt. Összesen az üzem megkezdése előtt megvizsgálják a hivatalos urak a szeszgyárat, rendben van-e, megvannak-e a szükséges dolgok, nem hiányzik-e valami. A legnagyobb gondot a kazán vizsgálatára fordítják. Mikor a vizsgálatot befejezték s mindent rendben találtak, aláírják az iratokat, hogy mindent rendben találtak, kazánkö nincs.

Az üzemet tehát megkezdik. De az iratokat a főszolgabírószághoz is meg kell küldeni. A főbíró, aki nem jó viszonyban volt a gyártulajdonossal, régóta keresett valami ürügyet, hogy a gyárost megijesztesse. Kapva kap tehát most az alkalmon s azonnal elküldi végzését a gyárosnak. Ez pedig ekképpen szólt:

„Az iratokat rendben találtam. Az iratokból azonban kitűnik, hogy a gyárban kazánkö nincs. Szigorúan meghagyom, hogy ha a hiányzó kazánkövet három nap alatt be nem szerzi, az üzemet beszüntetem.

— **Gazdasági előadások a megyeházán.** Az Arad-vármegyei Gazdasági Egyesület felkérése folytán *Jablonovszki* József, a budapesti m. kir. rovar-tani állomás vezetője Aradon, a vármegyehez nagytermében március hó 3-án délelőtt 10 órától 12 óráig igen érdekesnek ígérkező előadást fog tartani arról, hogy lehet egészséges gyümölcsöket előállítani. Ezen előadásra, amelyből mindenki, aki gyümölcsfák tenyésztésével foglalkozik, hasznos tanulságokat meríthet, nemcsak a gazdasági egyesület tagjait, hanem mindenkit, aki az előadás tárgya iránt érdeklődik, tehát a szőlőbirtokosokat, tanítókat, kertészeket és a gyümölcsstermeléssel foglalkozó hölgyközönséget is meghívja és szívesen látja az előadást rendező egyesület.

— **Sok évi megfigyelés.** Emésztési gyengeségeknel és étvágyhiánynál általában minden gyomor-bajnál, a valódi „Moll féle seidlitz porok” bizonyultak a legsikeresebbeknek a többi szerek fölött, mint gyomorerosítók és vértisztítók. Egy doboz ára 2 korona. Szétküldés naponta utánvétellel *Moll* A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító által, Bécs, I. Tuchlauben 2. A vidéki gyógyszerárakban határozottan *Moll* A. készítménye kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

— **Præservatív ideális legjobb minőségben** *Vojtek* és *Weiszna*. 201

Frivol história.

Gyorgye és Malvin.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 1.

Malvin és *Gyorgye* szerették egymást. A leány rendezetlen felekezeti viszonyok között pillantotta meg a napvilágot egy aradmegyei községben, a *Gyorgyének* elnevezett legény ellenben görög-keleti román volt. A két ellentétes vallás azonban nem vala gát, hogy egymást szeressék.

Gyorgye heteslegény volt *Muszkán* *Malvin* szüleinél, akik a leányukat a legdurvább házi

munkákra kényszerítették. A padlásurolástól a kertkapálásig mindent a leánynak kellett elvégezni. Valóságos hamupipőke volt *Malvin* és nagyon sokat szenvedett. *Gyorgye* megsajnálta a leányt. A szenvedéseit átérzeni és *Malvint* megszeretni, mint mondani szokás, pillanat műve volt. *Gyorgye* ezt annál inkább megtehetette, mert hiszen senkije sem volt a világon, csupán felesége és három nevetlen gyermeke. De ez sem aggasztotta a derék legényt.

Hamupipőke pedig mit tehetett volna egyebet? Viszontszerette *Gyorgyét*, aki átérzte a szenvedéseit. A szerelem azonban mit sem változtatott *Malvin* kétségbeejtően szomorú sorsán, sőt ellenkezőleg.

Történt pedig, hogy *Gyorgye* avanszált. Heteslegényből vincellér lett és gazdát cserélt. *Malvinka* erre gondolt merészet és nagyot s a legelső alkalommal és vonattal megszökött Aradra, bucsut sem véve a szülei háztól. A szegény szerelmes *Gyorgye* bunak eresztette fejét a gondjaira bizott szülőben és többször nagyokat ütött botjával — a földre. Egy szép napon azonban rózsaszínű levelet kapott. Azonnal sejtette, hogy kitől jött a levél. Valóban, sejtelve nem csalt. De ah, *Gyorgye* ismét nagyon szomorú lett és még jobban bunak eresztete fejét, mert nem tudott olvasni, még kevésbé írni.

A vincellér egyik irástudó ismerősével felolvastatta levelét és választ íratott szíve hölgyének, hogy epedve várja. Harmadnap valaki kopogtatott a kolna ajtaján. A valaki természetesen *Malvin* volt. Edes suttogás, csókok cuppanása és boldog turbékolás töltötte be a magános kolnát.

Gyorgye hűtelenül elhagyott felesége tudomást szerzett az idillikus viszonyról és meg akarta azt bontani. A viszonybontási kísérlet azonban nem sikerült. Az asszony efeletti elkeseredésében megindította a válópört, az ifjú pár pedig, noha felekezeti viszonyaik némileg elütnek, most csókok záporában üti el a fenyegető veszélyt, mely egy zordon, de regálebérlő apa és egy elhagyott feleség részéről fenyegeti boldogságukat.

Visontay Kálmán bűnpörei.

Sebesy Ferencet elítélték.

A nyilttérharc a törvénszék előtt

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 1.

Az aradi törvénszék egyik büntető tanácsát ma egész napon át azok a szövevényes bűnügyek foglalták le, amelyeket a *Visontay* afférek gyűjtőfogalma alatt ismer a közönség, mert *Visontay* Kálmán festő az aradi főgimnázium fölfüggesztett tanára játsza bennük az aktív vagy passzív hős szerepét. Három *Visontay*-féle bűnügyet egyesített a törvénszék, hogy egy füst alatt végezzen azokkal a becsületrablásokkal, amelyekkel egyrészt a tanár vádol, másrészt pedig őt vádolják festő- és tanárkollégái. Ítéletre azonban csak abban a pörben került a sor, amelyben *Visontay* volt háziúrát, *Sebesy* Ferenc aradi asztalosmestert és hat nyomdász segédet egy hírlapi nyilttéri közlemény erős kitételei miatt bepanaszolta. A bíróság korlátolt bizonyítási eljárás után bünszék is mondta ki a vádlottakat a nyomtatvány útján elkövetett rágalmaszás vétségében és pénzbüntetésre ítélte őket.

A jóval érdekesebb és izgalmasabb lefolyásnak ígérkező művészpörökben, amelyekben *Balla* Frigyes, a jeles aradi festő, mint vádlott

és mint magánpanaszos szerepel, a törvényszék március 18-ára halasztotta a tárgyalást, mert Balla betegsége miatt nem jelenhetett meg a tárgyaláson. Az elhalasztást megelőzőleg *Visontai Soma*, a felfüggesztett tanár képviselője és *Sugár Jenő dr.*, Ballának és panaszos-társainak ügyvédje között heves összetűzés volt, amely némiképen kárpótolta a szűk tárgyalóterem nagyszámu tanár- és művészközönségét a tárgyalástól és a kölcsönös vádaskodástól várt érdekességek elmaradásaért.

A bűnügyekről és a mai tárgyalás lefolyásáról az alábbi tudósítást adjuk:

(Vilaskodás a nyíltérben.)

Az 1905 év őszén *Sebesy Ferenc* aradi asztalosmester csúnyán összeakadt házának egyik lakójával, *Visontay Kálmán* főgimnáziumi rajztanárral. Az esetet hőven tárgyalta akkor a sajtó, amely hirt adott arról is, hogy a tanár panaszára később *Sebesy* öt napi elzárásra, átváltoztatandó pénzbüntetésre ítélte a járásbíró, magánlaksértés és becsületsértés miatt. December 1-én több aradi napilapban azután *Sebesy Ferenc* és hat nyomdász nyíltéri közleményben azt állították *Visontay*ról, hogy *Posch Károly* megverte volna s hogy *Visontay* ekkor *Poschra* revolvert fogott volna. A nyilatkozat más sértő és meggyalázó kitételeket is tartalmazott.

Visontay Kálmán ekkor feljelentést tett *Sebesy Ferenc* és nyilatkozó társai ellen rágalmazás vétsége miatt.

Mielőtt még azonban ez ügyben ítélet hoztatott volna, még más nyilatkozatok is napvilágot láttak az aradi lapokban. *Balla Frigyes* és *Baumgartner Antal* nyilatkozatot tettek közbe, mely szerint az aradi sajtóban akkoriban sokat említett névtelen levelek szerzője *Visontay Kálmán*.

A rajztanár nem hagyta annyiban a dolgot, hanem maga is egyrészt a sajtóbeli „nyíltérre”, másrészt bírói utra lépett. A nyíltér rovatában valótlán galádságnak mondotta a *Balla-Baumgartner-féle* nyilatkozatot, a törvényszéknél pedig sajtó útján elkövetett rágalmazás miatt büntető följelentést tett a nyilatkozók ellen. *Balla Frigyes* viszont *Visontay Kálmán* nyíltéri közleménye miatt tett feljelentést, ugyanazon a címen. E büntetőügyekhez hozzászólta még a törvényszék *Balla Frigyesnek* egy feljelentését *Visontay* ellen becsületsértésért és *Urhegyi Alajos* feljelentését rágalmazás miatt, ugyancsak a rajztanár ellen.

Mindezeknek az ügyeknek a tárgyalását a mai napra tűzték ki. A tárgyaló tanács elnöke *Bittó József* volt, szavazóbiráku *Aknay Andor* és *Uray József* szerepeltek. *Visontay Kálmán* magánpanaszos és vádlott *Visontai Soma dr.*, *Czédly Károly dr.* és *Tabakovics György dr.* ügyvédekkel jelent meg, akik közül *Czédly dr.* a *Sebesy-ügyben*, a másik kettő pedig a *Balla* és társai elleni pörökben képviselték. *Sebesy*, *Ballát*, a hat nyomdászt és a többi panaszosokat és terhelteket *Sugár Jenő dr.* képviselte.

(*Visontay kontra Sebesy.*)

A tárgyalás megnyitása után a bíróság elsőnek a *Visontay kontra Sebesy* ügyet vette elő. *Czédly Károly dr.* előterjesztette a panaszt és *Sebesynek*, valamint a hat nyomdásznak szigorú megbüntetését kérte.

Sugár Jenő dr. kérte a valódiság bizonyítását az inkriminált közlemény tartalmára vonatkozólag, amit *Czédly dr.* ellenzett, vitatván, hogy nem az állítások valódisága vagy valótlansága döntő e büntetőperben, hanem csupán a nyilatkozatnak sértő és gyalázkodó tendenciája.

A bíróság rövid tanácskozás után akként határozott, hogy *Visontay* állítólagos megvere-

tésére nézve nem engedi meg a bizonyítást, arra vonatkozólag azonban elrendelte, vajjon igaz e hogy a rajztanár, akit épen bűnügyeire való tekintettel az ősszel állásától fölfüggesztettek, revolvert fogott *Sebesyre*? A bizonyítási eljárás során kihallgatott tanúk közül azonban csak egy látta *Visontay* kezében a revolvert és az sem látta azt, hogy a fegyvert *Sebesyre* szegte volna.

A perbeszéd után a bíróság meghozta az ítéletet, mely szerint *bűnösnek mondta Sebesy Ferencet* és a hat nyomdászt a sajtó útján elkövetett két rendbeli rágalmazás vétségében és ezért *Sebesy*t 100—100 korona fő- és 40—40 korona mellékbüntetésre, a hat nyomdász közül pedig a megjelent négyet egyenként 40 korona fő- és 20 korona mellékbüntetésre ítélte. A két meg nem jelent nyomdász ügyének tárgyalására újabb határnapot tűz majd a bíróság. Az elítéltek tartoznak még 150 korona perköltséget is egyetemleg megfizetni.

Az ítélet ellen úgy az elítéltek, mint *Visontay* — utóbbi súlyosbitásért — fölebbezték.

(Ki a névtelen levelező?)

A bíróság ezután a *Visontay-Balla* ügyek tárgyalásába kezdett. *Sugár Jenő dr.* ekkor bejelentette, hogy *Balla Frigyes* utazás közben megbetegedett és ez okból nem jöhetett el a tárgyalásra. Kéri ennek elhalasztását és új határnap kitűzését.

Visontai Soma dr., a rajztanár képviselője ellenezte a halasztási kérelmet, mert *Visontay Kálmán*nak létérdeke, hogy a bűnpörökben ítéletet kapjon. Fél éve már, hogy egy harmadára redukálták a fizetését és fölfüggesztették állásától, amelybe csak akkor helyezik vissza, ha a bűnügyeit letárgyalják. A bíróság tekintélye is megköveteli, hogy ne teljesítse azt a kérelmet, amelylyel most már harmadszor indokolatlanul el akarnák halasztatni a főtárgyalást.

Sugár Jenő dr. erre kifejti, hogy senkisémet tehet róla, ha a közbejött betegség miatt *Visontai Soma dr.* hiába fáradt le a tárgyalásra. Ügyfelei nem huzzák ki a pört, mert igazuk tudatában nyugodt lelkiismerettel néznek a bíróság ítélete elé, amelyet érzelmi momentumok fölhozásával és hangulatsinálással, a bíróság tekintélyének illetéktelen és fölösleges megvédésével amúgy sem lehet befolyásolni.

A bíróság most tanácskozásra vonult vissza, majd kihirdette, hogy a halasztási kérelem fölött a délután 3 órakor megtartandó folytatógatos tárgyaláson mondja ki határozatát.

(Elhalasztják a tárgyalást.)

Délután három órakor a tárgyalás megnyitása után *Sugár Jenő dr.* bemutatta a bíróságnak *Balla Frigyesnek* alábbi, Szegeden délelőtt 10 óra 30 perckor föladott sürgönyét:

Szegeden megbetegedtem. Orvosi bizonyítvány megy.

Balla Frigyes.

Rövid tanácskozás után a bíróság kihirdetett határozatát, mely szerint a tárgyalást március 18-ának délelőtti 9 órájára elhalasztja.

A határozat kihirdetését izgalmas jelenet követte. *Visontai Soma dr.* kifogásolta, hogy a törvényszék nem ellenőrizteti, vajjon tényleg beteg e *Balla*?

Sugár Jenő dr. tiltakozott ama gyanúsítással szemben, mintha *Balla* ok nélkül maradt volna el a tárgyalásról. Sajnálja, hogy *Visontai dr.* nem szerezhetett Aradon babérokat...

Visontai Soma dr. izgatottan fölugrik helyéről és a bíróság felé fordulva méltatlankodik:

Tekintetes törvényszék! Méltóztassék engem

megvédeni, nekem nincs szükségem babérszerzésre.

Sugár Jenő dr. kijelentette, hogy képviseltét meg kell védenie minden tekintetben és így azzal a már délelőtt elhangzott gyanúsítással szemben is, hogy ügyfele kitér a bírói felelősségre vonás alól.

Bittó József ezután berekesztette a tárgyalást.

Méray-Horváth ötvenezer koronája.

A letiltott ösztöndíj.

— Az Aradi Közlöny távtrati értesítése. —

Arad, március 1.

Köztudomású dolog, hogy *Méray-Horváth Károly*, a magyar királyi békeszerző, ötvenezer korona jutalmat kapott a kereskedelmi kormánytól. A jutalmat a kormány tanulmányi ösztöndíj címén számolta el a zárszámadásokban s talán örök időkre titok maradt volna, ha *Hajdu Gyula*, *Lengyel Zoltán* útján le nem fotografáltatja az aktákat. Így megtudták ezt *Méray-Horváth* hitelezői is s *Neuländer K.* és *Testvére szabó cég* kétezernyolcszáz korona erejéig letiltatta az ösztöndíjat, amelyre végrehajtást is vezetett.

Ez ellen a letiltás ellen *Méray* felterjesztéssel élt. Beadványa, amelyet a letiltás érvénytelenítésének kimondása végett a bírósághoz intézett, érdemi részében így hangzik:

„Sérelmes a letiltás, mert beleütközik a végrehajtási törvény azon alapelveibe, mely szerint kielégítés alapját csak olyan fedezet képezheti, mely a végrehajtást szenvedőnek korlátlan magánjogi rendelkezése alatt áll. A tanulmányi segély azonban nem ilyen jellegű, mert az állam által közérdekből, határozott kulturcélra, tehát határozott rendeltetéssel adatott. Erre a tanulmányi segélydíjra még feltételes letiltásnak sem volt helye, mert ezen jellegű még öt év múlva sem fog megváltozni. A letiltott tanulmányi ösztöndíjnak — tanulmányi ösztöndíj jellege ugyanis közokiratilag meg van állapítva. *Kossuth Ferenc* kereskedelmi miniszter 43.301—905. sz. rendelete ugyanis így szól:

„Ezen okiratot felülbírálni, illetve a benne foglalt utalványozás jogcímét kifogásolni a törvény értelmében csakis az állami számvevőszék jogosult.”

Ezt az előterjesztést ma délelőtt tizenegy órakor tárgyalta *Mikinszky* bíró, az ötödik körületi járásbírószágon.

A tárgyalás megnyitása után Aradon is jól ismert *Serédy Lajos dr.* a végrehajtás megsemmisítését kéri.

Wilhelm Adolf dr.: Felperes jogosan járt el, amikor *Méray* jutalomdíját letiltotta. *Méray* ösztöndíja minden alap biján van. A törvény nem tiltja a tanulmányi segély-díj lefoglalását, mert az erre vonatkozó esetek taxative fel vannak sorolva. Tagadom, hogy az öt évre szóló évenkénti 10,000 korona díj fedné az állítólagos szerződést és hogy *Méray* tanulmányozni tartozik a szociológiát. És ha az ötödik évben valami elháríthatatlan akadály jön közbe és nem teljesítheti állítólagos kiküldetését...

Serédy (közbe szól): Ez a feltevés elesik. *Méray* előre kapja meg a tanulmányi ösztöndíjat, minden év június 16-ikán felveheti.

Wilhelm: Nem igaz, hogy tanulmányi díjakról van szó, ez jutalom, ajándék. A kincstár itt, mint jutalmazó szerepel. Köztudomású, hogy az addig ismeretlen *Méray-Horváth* a béke kieszközlésénél szerepet vivő egyéniség lett és úgy tüntették fel, mint nagy tudóst, akit most egyszerre felfedeztek. Az a tény,

hogy a kibontakozás érdekében szolgálatokat tett, ami már maga is bizonyosága annak, hogy jutalmat kapott. A tanulmányi segélydíjra csak azért volt szükség, hogy a számszék előtt címe legyen, hogy elkönnyvelhessék és hogy, ha a kincstár nem respektálja, Méray per útján érvényesíthesse esetleges követelését. A hitelezőknek csak az a joguk lehet, hogy követelésüket érvényesíthessék.

Serédy fentartja előterjesztését. A végrehajtási jegyzőkönyvben nincsen a jogcím felsorolva. A Méray stipendiuma törvényességét senkise vonhatja kétségbe. A kereskedelmi miniszter nyilatkozata, törvény, okirat és a parlament erősítették meg. A címe: „tanulmányi segély-díj”, ehhez szó sem férhet. Az állam ezt közérdekből adta, közrendeltetése van és utazási célokra szolgál. A bíróság, ha a végrehajtó érvelésének helyt adna, ezzel precedenst alkotna, amely nagyon korlátozná az állam kezét az ösztöndíjak kiadásában. Méraynak tízezer koronás ösztöndíját nincs is joga más célokra fordítani. A személyéhez kötött és e joga át nem ruházható. Kéri a végrehajtás megsemmisítését.

Mikinszky bíró az ügyvédek viszonzás után közli a felekkel, hogy végzését írásban fogja velök közölni.

A mérőléc alatt.

Képek a sorozásról.

Arad, március 1.

A város legöregebb rendőre, aki mindössze két éve kapja a miniszteri fizetéssel felérő zsoldot, nem emlékszik olyan impozánsnak nem mondható, de mindenestre lármás tömegre, amely ma délelőtt a városháza udvarát belepte. Minden gondolkodás nélkül megállapítható volt, hogy a tömeg sorozandó ifjakból áll. Tekintve azt, hogy március volt a kalendárium azt a hónapot hivatalosan a tavasz hírnökének nevezte ki, a rendőrség a hangos ifjuságot az udvarra terelte, amelyen kénye-kedve szerint száguldott végig a hideg szél. Némely legénynek abból állt a mulatsága, hogy rezgőcsárdás taktusban emelgette a lábait a hidegnek miatta. S hogy a mulatság tökéletes legyen, nemsokára vastag pelyhekben hullt a hó.

— Hadd szokjanak hozzá a hideghez! — mondta az egyik rendőr. S nem is bocsátottak fel senkit a folyosóra.

Nyolc óra után a folyosó egyik ablakából harsány hangon kiáltott egy negyedmester. A sorozóbizottság elé hívta a legényeket. Ezzel megkezdődött az asszentálás. Tíz fiatalember dülöngött be a katonai ügyosztályba, ahol levetették magukról azt, amit az Édenkertben feleslegesnek tartottak felvenni. Az első tíz sorozandó között egy alacsony legényke mondogatta leginkább, hogy mégis mozog a föld: Már a folyosón kezdte magáról ledobni a kabátját, mire egy rendőr figyelmeztette, hogy megfázik. A legényke azonban bebizonyította az ellenkezőjét. Néhány perc múlva ugyanis a legkifogástalanabb fürdő-kosztümben jelent meg a folyosón, hogy friss levegőt szíjon. Ebben az élvezetében azonban csakhamar megzavarták és betámogatták a bizottság elé. Nagyon megijedt a bizottság katonatagjainak láttára és könnygésre fogta a dolgot.

— Ne vegyenek be engem katonának, még az adósságomért se! — mondta a legényke a katonáorvosnak.

A bizottságot nem lehet könyörtelennek mondani. Az urakat meghatotta a dülöngő ifju könnygése s a katonai orvos kijelentette:

— Untauglich!

Más alak következett. Erőteltjes, robusztus aléta-termetű fiatalember. A testén valóságos orgiákat fűlt az erő. Ez volt az a fiatalember, akit közönségesen a jó egészséghez címzett ifjunak szokás nevezni.

— Ist das ein prechtiger Kerl! — jegyezte meg az ezredorvos, amikor elébe állott.

A bizottság tagjai helyeslően bólintottak.

— Tauglich ohne Gebrechen! — jelentette ki az orvos.

Ekkor a fiatalember a balszeméhez nyult és azt a tenyerére tette.

— Untauglich, untauglich! javította ki előző kijelentését a katonai orvos. Az üvegszemű ifju boldogan távozott s csak úgy ragyogott a fejében maradt szeme az örömtől.

Ezalatt az udvarra nagyobb és nagyobb csoportokban vonultak fel a román legények. Valamennyin az intenzív alkoholélvezet nyomai mutatkoztak. A komolyabbak vastag bórshivart szorítottak fogaik között. A dohánytőzsdék kimutatást készítettek arról, hogy annyi rövidszivar egy nap alatt sem fogyott el, mint tegnap.

A sorozás a városháza földszinti kistermében csigalassúsággal haladt. Már délfelé járt az idő s csak 80 fiatalember állott a bizottság elé.

— Mikor leszünk kész a háromszáz és egynéhány pasással? — kérdezte Kádas Kálmán főjegyző, a bizottság helyettes polgári elnöke.

— Ma három napig nem kerülök haza! — jegyezte meg szomorúan Blaskovics Antal.

Az ezredorvos azonban szigorúan folytatta a sorozást. Újabb tízes turnus következett. A városház tornyán már tizenkettőt ütött az óra, ami azonban nem zavarta meg az ezredorvost. Annál jobban nyugtalanodtak a bizottság polgári tagjai és kérdezve néztek egymásra, hogy hát mi lesz az ebéddel?

— Most szurkoljatok cibilek! — gondolták magukban a katonák és nyugodtan soroztak tovább.

Délután fél két órakor az éhség már a katonákat is megtámadta s ezt a támadást nem tudták visszaverni. Kénytelenek voltak a támadás elől a Központi-szálló télikertjébe vonulni, ahonnan három óra felé tértek vissza. Ot órakor fejezték be a mai sorozást, amikor is a bentartott legényeket megeskettették. Minthogy holnap is van egy nap, tehát holnap is folytatják a sorozást.

Eötvös Balint bűnügye.

Bűnöse, vagy ártatlan?

A perbeszédék.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 1.

Négy napi tárgyalás után ma végre megtartották a perbeszédet abban a bűnperben, melynek Eötvös Balint dr. volt országgyűlési képviselő a vádlottja. A tárgyalásról budapesti tudósítónk az alábbiakban számol be:

A tárgyalás mai ötödik napján Böhm Alajos dr. kir. ügyész vádbeszédének elején azt fejtette, hogy a büntető igazságszolgáltatás gyorsasága egyik garanciája a helyes igazságszolgáltatásnak. A tárgyalás alatt álló bűnügy kiváló példát nyújt erre, mert a tanúk, akik ebben a bűnügyben megjelentek, a legnagyobb cinizmussal jelentették ki, hogy ők már semmit sem tudnak. Volt közöttük több olyan is, aki közvetlenül a főtárgyalás előtt néhány nappal vonta vissza a vizsgálat során tett vallomását, kijelentve, hogy ezt anyagi haszonért teszi. Ez undorral tölti el az igazság barátait. Nem foglalkozik most ezekkel az alakokkal, hanem áttér az ügy érdemére. — A vádlott vezérigazgatója volt a takarékpénztárnak s így az történt, amit ő akart.

Jellemezte ezután a takarékpénztárnál uralkodó állapotokat. Az igazgatók maguk vették ki az intézet pénztét s egymásnak zsírálva, az intézetet sikerült is a tönk szélére juttatniok. 1900. év őszén a takarékpénztár már fize-

tési zavarokkal küzdött, az igazgatósági ülésen maga a vádlott indítványozta, hogy a pénzzavarokon privát váltókkal segítsenek. Így bocsátották ki a szerepelt váltókat. A vádlott azzal védekezett, hogy ezeket a váltókat neki igazgatótársai szivességből irták alá, nem azon célból, hogy ezekkel az intézetben, hanem hogy ő rajta segítsenek. A vádlott ezen védekezését könnyű halomra dönteni. Ezek a váltók nem a vádlottal, hanem a takarékpénztárral szemben voltak szivességi váltók. Az igazgatók szereplése formai volt s fizetésre az intézet volt kötelezve. Ez megdönti a vádlott védekezését, mert ő lett volna köteles a váltókért kapott pénzt megfizetni. Ezután részletesen ecsetelte Kudó Simon ténykedését, aki a gyenge bonitású vádlottal szemben biztosította magát a zsíróért. Kudó nem bizott soha Eötvösben s ezért vele szemben fedezetet kellett keresnie. Azt a védekezését a vádlottnak, hogy ő elszámolási viszonyban áll az intézettel, nem fogadhatja el már csak azért sem, mert hisz a vádlottat az intézet többször felhívta elszámolásra, de ez sohasem számolt el. Terhelő a vádlottra az a nyilatkozat is, melyben kötelezte magát 27000 koronának megfizetésére az intézettel szemben. Ha neki követelése lett volna az intézettel szemben, akkor ezt a nyilatkozatot nem állította volna ki. De terhelő Radó Károlynak a vallomása is Eötvösre. Ez igazolja, hogy Eötvös a pénzt megkapta a váltókra. Ez a pénz pedig rá nézve idegen pénz volt, amelyet jogtalanul fordított a saját céljaira. Kéri vádlottat 5 rendbeli sikkasztás bűntetteben bűnösnek kimondani. Ha a sikkasztás vádjá tekintetében kétely merülne fel, a vádlottat csalás bűntette címén kéri bűnösnek kimondani.

Ezután Dési Géza dr. tartotta meg védő beszédét. Előbb azokat a momentumokat emelte ki amelyek súlyossá teszik a vádat. Ilyen elsősorban védecének a személye. Mert a vád úgy állítja be az esetet, mintha a jogtudó ügyvéd Eötvös Balint furfanggal becsapta volna igazgatótársait, a jó, becsületes és hiszékeny falusi embereket. Hát ezt hamarosan megcáfolhatja, csupán néhány számadattal. A Csepel-szigeti Takarékpénztárt 100.000 korona alapítékkel indították útjára azok az urak és ők: Kudó Simon, Pasztorek, Dzsája Gerő és Istvánov igazgatók — ugymond — az idegenektől összeharárcsolt, csalt és rabolt pénzből 112.000 korona kölcsönt vettek ki a maguk részére. Ennyit a 100.000 koronából — maguknak. És hogy ez megtörténhetett, utána éppen Eötvös és Balassa igazgatók voltak azok, akik indítványozták, hogy az igazgatóság tagjai kölcsönt ne vehessenek a saját intézetüktől. Ezután nemcsak a váltók „intézeti” voltát cáfolja, de bizonyítja azt is, hogy az öt váltó szivességi váltó volt. Mikor már fizetni kellett, tehát fájt a dolog, akkor is Kudó beismerte ezt Löwinger és Altschul tanúk előtt; de a szivességi váltók mellett bizonyítottak Breuer Miksa dr. és Kohn dr. ügyvédek, meg Órley Andor budapesti bankigazgató is. Persze utóbb az igazgatók igyekeztek a terhet azok vállaira rakni, akik szerencsés — vagy inkább szerencsétlen — részvényesek voltak az intézetnek. Az ilyen urak terhelő vallomása már ezért is, de főképp arra való figyelemmel, hogy már különben is nyakig adóssai voltak az intézetnek: figyelembe nem jöhet. Fölmentést vár.

A közzétett válasza és a védő viszonzás után a törvényszék ítélethez vonult vissza.

Az ítéletet holnap délelőtt tizenegy órakor hirdetik ki.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Fogházra ítelt pápa. Blazsován Szimeon hódosi román lelkész a lugosi képviselőválasztás alkalmával terrorizálta a választókat. A lugosi törvényszék magánosok elleni erőszak miatt egy havi fogházra ítélte. Ma került az ügy a temesvári kir. ítélőtábla elé. A vádlottat Bredicianu Korjolán orsz. képviselő védte. A kir. ítélőtábla rövid tanácskozás után helybenhagyta a törvényszék ítéletét és vádlottat négy heti fogházzal sújtotta. Védő az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be.

NAPIREND.

Március 2 Szombat. Róm. kath. naptár: Szimplicius — Protestáns naptár: Szimplicius. — Izraelita naptár: Sabbat, Ki Thiza. — Görög-keleti naptár (február 17.): Tódor. — A nap két 6 óra 43 perccor, nyugszik 5 óra 43 perccor

A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelő-intézete (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3—4. Dr. Fodor Ödön délelőtt 8—9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12—1 óráig.

Aradi korcsolyázó-egylet. A jegypálya nyitva van reggel 8—11. délután 5—7 óráig.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratát szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, éjjeli fagy, elvettve csapadék.

Március 2. Az aradi turista-egyesület tréfas estéje (Iparosház.) — Az aradi waggongyári daloskör hangversenyvel egybekötött táncestéje (Központi Szálló.) — Műkedvelői előadással egybekötött táncestély Pankóán (Fehér Kereszt.)

Március 3. Az aradi tornaegyesület közgyűlése délelőtt 10 órákor (Városház.) — A pécskai takarékpénztár részvénytársaság rendkívüli közgyűlése délelőtt 10 órákor. — Az aradi óras és aranyműves ifjak műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Városliget.) — Az aradi ipartestület közgyűlése délelőtt 10 órákor. — A Kölcsey-egylet irodalmi szakosztályának ülése délután 4 órákor (Központi Szálló külön terem)

Március 7. Az aradi kerékpárklub közgyűlése este 9 órákor (Póli-kávéház.)

Március 10. A Hungaria kereskedelmi nyugdíjegyesület aradi fiókjának közgyűlése délelőtt 11 órákor (Kereskedelmi akadémia.)

Március 17. Az aradi filharmonia-egyesület hangversenye.

Március 19. Jegyzőválasztás Német Peregén.

Március 24. Az aradi ügyvédi kamara közgyűlése délelőtt 10 órákor.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 1.

A helyett, hogy az időjárás már enyhére fordulna, újból havazás áll be, aminek bizony a gazdák egy csöppet sem örvendenek, mert szerintük jobb volna, ha a szép tavaszi napok köszöntőnek be a vetések fejlődését a tél maradványai nem akadályoznák.

A gabonaüzlet a régi kerékvágásban halad, minden hangulat s élénkség nélkül.

Ma nagy piac volt.
Elkelt:
2500 600 mm. buza 6.75—6.85.
500—600 mm. tengeri 4.40—4.45.
Az árak koronákban, 50 kilogrammonként értendők.

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 1.

Kevés forgalom, csöndes változatlan árak.
Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra	7.51—7.52	7.51—7.52
Buza októberre	7.87—7.88	7.86—7.87
Rozs áprilisra	6.82—6.83	6.82—6.83
Zab áprilisra	7.41—7.42	7.41—7.42
Új tengeri	5.21—5.22	5.22—5.23

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	79.75
Nagy magyar hitelrészvény	80.75
Rima-Murányi vasút részvény	87.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	81.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Március 1

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm feletti súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm feletti súlyban 140—141 fillérig; fiatal közép páronként 250—320 kilogrammig terjedő súlyban 140—141 fillérig; könnyű páronként 200 kilogrammig terjedő súlyban 140—141 fillérig.
Szerbiai: Nehéz páronként 26 kilogramm feletti súlyban — fillérig; közép páronként 24—26 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.
Sertéslétszám: Február hó 25. napján volt készlet 17,511 darab, február hó 26. napján főlhajtott 490 darab, február hó 26. napján elszállított — 86 darab, február 27. napjára maradt készletben 17,981 darab.
A hízott sertésüzlet irányzata: Változatlan.

IDEGENEK ARADON.

Március 1

Fehér Kereszt szálloda. Montag Manó nagybirtokos és neje Birta. — Klár Gusztáv nagybirtokos és neje Nyiregyháza. — Mágori Mihály nagybirtokos Kassa. — Hegedüs Sándor mérnök Kaposvár. — Lantos Mihály és neje Marosvásárhely. — Kotzander Ignác és neje Déva. — Farkas Imre magánzó és családja Zimony. — Papp János magánzó Eötvösöd — Király Sándor mérnök és családja Monor. — Löbl Izidor Hunyaddobra. — Laczai Imre birtokos Sárospatak. — Geel Ottó mérnök Bécs. — Dr. Ritt Ferenc ezredorvos és neje Szabadka. — Veisz Samu és neje Temesvár. — Valrave J. utazó Amsterdam — Kleinberger Jakab utazó Kézsmárk — Engel János utazó Déva. — Reiner Simon utazó Budapest. — Gubics Lajos utazó Budapest — Veisz Lipót utazó Budapest. — Mocsári J. utazó Budapest. — Kis Armin utazó Budapest. — Szántó János utazó Budapest. — Kertész Imre utazó Budapest. — Müller Salamon utazó Budapest. — Rejter

Miksa utazó Budapest. — Steiner Simon utazó Budapest. — Vörös Antal utazó Budapest. — Fischer S. utazó Bécs. — Geidl György utazó Bécs. — Knoll H. utazó Bécs. — Gonda Sándor utazó Bécs. — Vinkler Simon utazó Bécs. — Beck Imre utazó Bécs. — Veigl Salamon utazó Bécs. — Volf Mór utazó Bécs. — Zimmermann Izidor utazó Bécs.

Központi szálloda. Belle Sándor magánzó Mezőtur. — Dr. Márta Sándor ügyvéd Lippa. — Dr. Galamb Sándor ügyvéd Makó. — Mentler Ödön honvédfőhadnagy Lugos. — Sugár Jenő jegyző Nagyvárad. — Ferstl Gyula kereskedő Budapest. — Orphanidesz János gépészmérnök Budapest. — Dr. Visontai Soma orsz. képviselő Budapest. — Bauer Gyula bányamérnök és neje Körösbánya. — Rotschild Gyula gyáros Bécs. — Monostory György kereskedő Budapest. — Dr. Fábry Sándor főispán Békésgyula. — Kraluper Emil kereskedő Budapest. — Hatschek Ja. ab kereskedő Budapest. — Reichard Emil kereskedő Budapest.

Nemzeti Színház.

B) bérlet.

B) bérlet.

Szombaton, 1907. évi március hó 2-án:

UJHÁZI EDE mint vendég:

Budapestben.

Vigjáték 4 felvonásban. Iria: Schweitzer J. B. Magyarországot: Kuliffay Ede.

SZEMÉLYEK:

Pethő Gábor	Keszler Béte.	Zágonyi Endre Beregi S.
Laura, neje	Novák Irén.	Anikó, húga Zalai Margit
Berkai Paula	Harnath J.	Kondor László Deli Lajos.
Weisz	Várnai Jenő	Ozv. Kapasné Benkőné P.
Békés Zsiga	Ujházi Ede.	Borc a, leánya Körössy Juci.
Klára, neje	Bács é.	Forgó, segéd Ujj Kálmán

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTER.*

Ma szombaton, március hó 2-án a „Fehér Kereszt” télikertjében a 33. gyalogezred zenekara Zellner Sándor karmester személyes vezetésével

hangversenyt rendez. 676
Belépti-díj 40 fillér.
Tisztelettel
Braun Gusztáv

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Uj divat-kelmék!

Uj blous-kelmék!

Uj blous-selymek!

Uj delének! teljes választékban

már raktárra érkeztek.

Kirakataink megtekintését kérjük.

Rosenblüh H. és Társa.

336

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Az 1902. évi versenypár ipar és gazdasági kiállításán és az 1901. évi
munkai ipar és gazdasági kiállításán a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L. és FIA

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

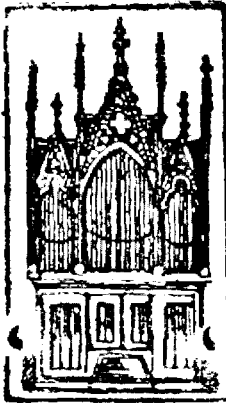
ORGONA-ÉPÍTŐ MINTÉZET (villamos üzemre berend.)

TEMESVÁROTT.

Szállít kitűnő, az
újabb rendszer szerint
készített

pneumatikus
orgonákat

bármily nagyság-
ban a legolcsóbb
árak mellett.

Javítások, átalakítá-
sok és hangolások a
vételnek, olcsón és ki-
tűnő szakértelemmel esz-
közöltetnek.

Bővebbi felvilágosítá-
ással és költségvetés-el-
szívesen szolgálók.

Az 1896. évi kiállításán
a nagy millenniumi érem-
mel kitüntetve.

Van szerencsém a becses közönségnek tudom-
ásul adni, hogy a

Deák Ferenc-utca 33. sz. a.

új modern

pék-üzletet

nyitottam.

Tudomásul adom, hogy itten minden nap tiszta
tejjel és bivaly-vajjal készült izletes **sütemények**
kaphatók. Minden nap friss, jóízű **krumplis-ke-
nyér** is, finom **teasütemény** és karlsbadi mód
szerint készült vajás, tejes és vizes **kétszeresült**
is olcsón kapható. Ugyanitt lehet **minden dél-
előtti** kenyeret és kalácsot **sütni**. Kapható első-
rendű **tejes-kenyér**.

A nagyérdemű közönség b. pártfogásáért ese-
dezem. 639

Tisztelettel

Ehrman Henrik.

Eladó szőlőoltványok!

Vannak olyan szőlőoltványok, amelyeknek a jellemzője, hogy **addig, míg készítem tart** az évi szőlőoltvány-
termésük öök kiváló szép; **duz gyökérzetű**

bor és csemege-faju szőlőoltványok

kerülnek eladásra.

A nagy szárazság következtében a maradék tőkék pótlására
különösen ajánlom duz gyökérzetű szőlőoltványaimat, továbbá
gyökeres Riparia-Portalis és Rupestris-Monticola veszélymet.

Az oltványokkal való sikeres pótlási eljárásai t. vevőim-
nek kivételre szívesen szolgálók.

A fajokra és árakra nézve bővebb felvilágosítással szolgál

WINKLER JÓZSEF

szőlőoltványtermelő

Telefon 410. Arad, Batthyány-utca 13. Telefon 410.

30 napig maradnak érvényben ezen rendkívül mélyen leszállított Occassió árak.

Csak elsőrendű minőségű áruk olcsó árban!

Rumburgi vászon uri nadrágra	frt 3.85	4.45
Teljes vég királyvászon női fehérneműre, vékony szálú	5.—	5.50
Teljes vég hollandi vászon ágyneműre . . .	5.80	6.65
Cégem különlegessége 50 rőfös rumburgi minden célra alkalmas	7.95	9.—
Teljes vég szintartó Canavász, kitűnő mi- nőség	3.90	4.50 5.50 3.90 6.50
Teljes vég Schiffon, kiűnő minőség	frt	3.90
„ „ Schroll, kitűnő minőség		4.85
„ „ „ jobb minőség		5.25
„ „ „ egész finom minőség		6.65
Lepedővászon varrás nélkül 1 szélben . . .	5.94	6.50 7.75
6 személyes céna damaszt étkezőteríték, abrosz és 6 szalvéta	frt 1.85	2.45
12 személyes céna damaszt étkező teríték, abrosz és 12 szalvéta	5.—	6.35
6 személyes szebbnél-szebb céna damaszt kávés-teríték, abrosz és 6 szalvéta . . .	1.35	1.66 2.75
6 darab céna damaszt óriási törülköző . . .	frt	1.44
6 „ vászon pohártörő 65 kr., lenvászonból . .	—.	88 1.25
6 „ flanel pohártörő		—.
Alkalmi vétel rouge paplan most		2.72
Selyem klott óriási paplan, vattás		3.74
Flanel takaró gyönyörű mintákban	1.25	1.65 2.25

Uri fehérneműekre.

5 rétü közelő, színes vagy fehér	frt	—.	24
R. A. 5 rétü uri gallér, darabja		—.	15
Tartós uri ing, sima, divatos mellel		—.	98
D. D. Schiffon uri ing, sima, redős vagy piké mellel			112
R. R. Schiffon diszes, sima, redős vagy piké mellel			132
R. R. Schiffon háló ing			113
Tirol körper uri alsó nadrág 37, 52 és 68 krajczár.			
Francia szabásu himzett, gombos uri nadrág			72 kr.
6 darab kitűnő vászon zsebkendő 49, 65, 78, 95 kr			
Fegyházi kötött uri harisnya most 15, 22, 29 kr.			
Kötött gyapjú uri harisnya most 35, 42, 46 kr.			
Tartós uri esernyő 1 frt 25 kr.			
Mindenki vegyen nyersselyem elegáns esernyő most 1 frt 75.			

Valamint összes raktáron lévő áruk minden
versenyt felülmuló olcsó árban.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Meg nem felelő árúért a pénz visszautatlik.

168

Reiner S. Sándor

alkalmi áruháza Szabadság-tér 15.

A nagyforgalom miatt mintákat nem küldhetünk.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadó!

csinosan butorozott, teljesen külön bejárattal utcai szoba előszobával március 1-re. Alkalmos irodának is. Cim a kiadóban. 681

Francia „Blouse Albu..“

180 legújabb eredeti francia divatképpel 1 korona 50 filléért kapható **Ingusz I. és Fia** könyvkereskedésében Arad. Telefon 517. 361

Kiadóhivatalunkban nagyobb mennyiségű

film (nemez)
ipari célokra jutányos áron eladó.

Gyakornok kerestetik helybeli részvénytársasághoz. Ajánlatok „Részvénytársaság” jellegével a kiadóhivatalba intézendők.

349—1907. ü. k. sz.

Hirdetés.

Az aradi ügyvédi kamara
rendes évi
közgyűlését

f. évi március hó 24-én d. e. 10 órakor tartja hivatalos helyiségében, melyre a kamara tagjait ezennel meghívom.

A közgyűlés tárgysorozata következő:

1. A választmány jelentése lefolyt évi működéséről.
 2. A tisztviselők és kezelő személyzet fizetésének megállapítása.
 3. A f. évi költségeloirányzat megállapítása és mikénti fedezésének meghatározása.
 4. Az elmúlt évi számadások felülvizsgálása.
 5. A választmány által az 1874. 84. t.-c. 27. §. 9. pontja szerint megállapított évi jelentés.
- Arad, 1907. évi február hó 28.

Szalay Károly,
kamarai elnök.

705

Keresek
fiatal segédet,

a vegyesáru szakmából, kik a dohánynagyáruda kezeléséhez értenek, előnyben részesülnek.

Ugyanott jó házból való fiu teljes ellátással

tanulónak felvétetik.

Előnyben részesül olyan fiu, ki már üzletben volt.

Bienstock Márk cég,

Buttyin.

696

Köhögés!

Aki ezt meg nem figyeli, az önmagának ellensége!

Kaiser-féle

mell-karamellák.

A három fenyővel. Orvosiilag ajánlva és megvizsgálva köhögés, rekedtség vagy katarus és elnyálkásodás ellen.

5120 közjegyzői hitelesített bizonyítvány igazolja, hogy amit ígér, meg is tartja.

Csomagja 20 és 40 fillér, doboza 80 fillér.

Kapható: Gutori Földes Kelemen, Hajós Árpád és Rozsnyay Mátyás gyógyszerárában Aradon, Zombory János gyógyszerárában Új-Szent-Annán és Szokoly Sándor „Iris” gyógyszerárában Lippa. 319

3043—1907. k. h.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 5902-IV-3-1907. sz. rendelete az 1893. évi XXXIV. t.-cz. végrehajtása tárgyában.

A csomagokban árult cikkek mennyiség tartalmának helyes megjelöléséről szóló 1893. évi XXXIV. törvénycikk 2. §-a alapján a horvát, szlavon, dalmátországi bán urral egyetértőleg ezennel elrendelte, hogy zsákokban a szén csakis oly ólomzárral lezárva hozassék forgalomba, melyen az illető zsák tartalmát képező szén mennyiség az ólomzárba jól olvashatóan be van préselve, ezenkívül pedig a szén mennyisége a zsák oldalán legalább 6 (hat) centiméter magas és 1 (egy) centiméter vastag a zsák színétől elütő le nem törülhető festékekkel festett számokban, illetve betűkben is feltüntetendő. Magoknak a forgalomba hozott zsákoknak belülről varrottaknak kell lenniük.

A ki jelen rendeletben megjelölt kötelezettség ellen vét, a szent a kötelező megjelölés nélkül vagy szabályellenes megjelöléssel közvetlenül a fogyasztó közönségnek belföldön elad, vagy ennek részére eladásra készletben tart, amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, az 1893. évi XXXIV. törvénycikk 4. §-a értelmében kihágást követ el és az ott megállapított büntetéssel büntetetik.

Jelen rendeletem kihirdetésétől számított 3 hónap múlva lép hatályba.

Arad, 1907. évi február hó 22.

Sarlot Domokos, s. k.
főkapitány.

MOLL-FÉLE
SEIDLITZ-POR

A MOLL A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomorbajok, testi bántalmak, gyomorgöres és gyomorhév, rögzött székrekedés, máj bántalmak, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jeles háziszor, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. — Hamisítások törvényileg fenyegettek.

MOLL-FÉLE
SÓS-BORSZESZ

Moll-féle fejrattal ónozáttal elzárva van. A Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer, köszvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyiszappan gyermek és felnőttek okazerű bőrápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 1-80 fill. Minden darab gyermekszappan a MOLL-védjeggyel van ellátva. — Főszétküldés:

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

Bécs, I., Tuchlauben 9. sz.

3971

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni. Aradon kapható: FÖLDES KELEMEN gyógyszerárában.

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete”

ez évi

rendes közgyűlését

f. é. március hó 17-én d. e. 10 órakor tartja meg Budapesten, az intézet saját házában, V., Géza-utca 2. szám alatt.

Napirend:

1. Az évi üzleteredményről szóló igazgatási és felügyelő-bizottsági jelentés tárgyalása.
2. A zárszámadások felülvizsgálása és az évi mérleg megállapítása.
3. A tisztjövödelemről való rendelkezés.
4. A kilépés folytán megüresedett elnöki, alelnöki és három igazgatási tagi hely betöltése.
5. A felügyelő bizottság tagjainak megválasztása és díjazásának megállapítása.
6. Esetleges egyéb indítványok.

Az alapszabályok 27. §-a szerint az intézeti adósok is tagjai lévén az intézetnek, magukat a közgyűlésen az alapszabályok 28-ik szakasza értelmében törvényhatóságokként tartott gyűlésükön választott meghatalmazottjaik által képviselhetik s záloglevé költségeik együttes összegének minden 500.000 koronája után egy-egy képviselőt választhatnak, az abban kizárólag csak az intézeti tagok köréből. — Felhívának ennél fogva Aradmegye területén lakó intézeti adósok, hogy amennyiben magukat fentjelzett napon tartandó rendes közgyűlésen képviselteni óhajtják, az általuk összesen felvett 4.473.750 koronányi záloglevélkölcsön után 8 képviselő megválasztása céljából f. é. március hó 9-én d. e. 10 órakor Dr. Robitzek Agost ügyvéd intézeti képviselőnek Aradon, Weitzer János utca 10. sz. a. irodájában tartandó választó gyűlésen megjelenni s részvételi jogosultságuk igazolására fizetési könyvüket magukkal hozni sziveskedjenek.

Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete.

699

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája. Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festékgyárának festékével.

A város belterületén

házhelyekre is felosztható (kiparcellázható) négy katasztrális hold területű jól termő, teljesen beültetett

SZŐLŐ

szabad kézből

eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

693

Ügynökök kizárva.